

Latvijas Bankas 2021. gada finanšu pārskati

Bilance

65

(gada beigās; tūkst. eiro)

	Skaidrojums ¹	2021	2020
AKTĪVI			
Zelts un zeltā izteiktās prasības	6.	344 166	330 139
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	7.	4 495 181	3 970 780
Prasības pret Starptautisko Valūtas fondu		542 959	142 411
Atlikumi kredītiestādēs un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi		3 952 222	3 828 369
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	8.	528 428	333 706
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	9.	174 081	119 143
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	10.	616 600	1 260 000
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas		616 600	1 260 000
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	11.	4 255	120
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	12.	12 839 996	11 129 440
Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri		11 690 783	10 008 456
Pārējie vērtspapīri		1 149 213	1 120 984
Eirosistēmas iekšējās prasības	13.	5 868 008	5 673 974
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā		116 472	114 095
Prasības par Eiropas Centrālajai bankai nodotajām ārējām rezervēm		157 202	157 202
Pārējās prasības Eurosistēmā		5 594 334	5 402 677
Pārējie aktīvi	14.	203 714	228 440
KOPĀ AKTĪVI		25 074 429	23 045 742

¹ No 69. lappuses līdz 114. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

(turpinājums)

(gada beigās; tūkst. eiro)

66

	Skaidrojums	2021	2020
PASĪVI			
Banknotes apgrozībā	15.	5 536 624	5 142 726
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	16.	6 406 673	6 053 812
Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)		6 406 673	6 053 812
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	17.	649 746	577 746
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	18.	3 438 792	3 012 014
Saistības pret valdību		1 803 339	1 588 192
Pārējās saistības		1 635 453	1 423 822
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	19.	57 955	238 737
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	20.	1 594 262	615 986
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	21.	688 359	1 364 010
Eirosistēmas iekšējās saistības	13.	5 356 980	4 837 613
Saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem un nacionālo centrālo banku korespondentkontiem (neto)		5 322 638	4 809 553
Pārējās saistības Eurosistēmā		34 342	28 060
Pārējās saistības	22.	436 383	409 700
Kapitāls un rezerves	23.	908 655	793 398
KOPĀ PASĪVI		25 074 429	23 045 742

Peļņas un zaudējumu aprēķins

(tūkst. eiro)

	Skaidrojums	2021	2020
Tīrie procentu ienākumi	33.	123 981	139 537
Procentu ienākumi		165 248	190 313
Procentu izdevumi		-41 267	-50 776
Finanšu operāciju, pārvērtēšanas rezultāta atzīšanas peļņas un zaudējumu aprēķinā un uzkrājumu finanšu riskiem tīrais rezultāts		-50 235	-68 947
Realizētie finanšu operāciju guvumi	34.	357	44 471
Finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas rezultāta atzīšana peļņas un zaudējumu aprēķinā	23., 35.	-36 618	-35 237
Uzkrājumi tirgus riskam un kredītriskam	36.	-13 974	-78 181
Tīrie komisijas maksas izdevumi		-3 951	-3 394
Komisijas maksas ienākumi		981	949
Komisijas maksas izdevumi		-4 932	-4 343
Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā	37.	14 575	18 605
Tīrais monetāro ienākumu pārdales rezultāts	38.	-34 342	-27 701
Citi bankas darbības ienākumi	39.	3 591	1 268
TĪRIE IENĀKUMI		53 619	59 368
Darba samaksa	40.	-16 403	-16 867
Sociālās apdrošināšanas izdevumi un solidaritātes nodoklis	40.	-3 582	-3 764
Naudas zīmju iegādes izdevumi	41.	-1 831	-1 546
Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo aktīvu amortizācija	14.	-3 802	-3 851
Pārējie bankas darbības izdevumi	42.	-7 093	-6 694
PĀRSKATA GADA PEĻŅA		20 908	26 646

Kopējās atzītās peļņas un zaudējumu pārskats

(tūkst. eiro)

	Skaidrojums	2021	2020
Pārskata gada peļņa		20 908	26 646
Pārvērtēšana	23.	119 670	140 950
Uzkrātā pārvērtēšanas rezultāta realizēšana	23.	-43 287	-24 056
Finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas rezultāta atzišana peļņas un zaudējumu aprēķinā	23., 35.	36 618	35 237
Pārvērtēšanas konta pārmaiņas kopā	23.	113 001	152 131
KOPĀ		133 909	178 777

Latvijas Bankas valde 2022. gada 10. martā apstiprināja šos finanšu pārskatus, kas sniegti no 65. lappuses līdz 114. lappusei.

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

Latvijas Bankas prezidents

Mārtiņš Kazāks

Finanšu pārskatu skaidrojumi

1. Pamatdarbība

Latvijas Banka ir Latvijas Republikas centrālā banka un ECBS un Eirosistēmas dalībniere. Tā dibināta 1922. gada 19. septembrī (darbība atjaunota 1990. gadā). Latvijas Banka savā darbībā ievēro Latvijas Republikas un ES tiesību aktus, t.sk. ECB tiesību aktus atbilstoši Līgumam par Eiropas Savienības darbību un ECBS un ECB Statūtiem.

Saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" Latvijas Bankas galvenais mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti. Latvijas Bankai ir šādi pamatuzdevumi:

- līdzdarboties Eirosistēmas monetārās politikas veidošanā un īstenošanā;
- pārvaldīt ārējās rezerves un pārējos finanšu ieguldījumus;
- nodrošināt skaidrās naudas apriti Latvijā un piedalīties skaidrās naudas aprites nodrošināšanā eiro zonā;
- līdzdarboties maksājumu sistēmu raitas darbības veicināšanā;
- sagatavot un publicēt statistisko informāciju, lai nodrošinātu Latvijas Bankas uzdevumu izpildi;
- sadarboties ar ECB, pārējo ES valstu un citu valstu centrālajām bankām un citām finanšu institūcijām;
- veicināt Latvijas finanšu sistēmas stabilitāti makrolīmenī;
- darboties kā Latvijas valdības finanšu aģentam un sniegt finanšu pakalpojumus citiem tirgus dalībniekiem;
- konsultēt Latvijas Republikas Saeimu un Ministru kabinetu monetārās politikas un citos ar Latvijas Bankas uzdevumu veikšanu saistītos jautājumos;
- uzturēt un attīstīt Kredītu reģistru;
- izsniegt Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrētajām juridiskajām personām, izņemot kredītiestādes, atļaujas (licences) ārvalstu valūtas skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai komercdarbības veidā;
- pildīt Valsts analīzes centra un Monētu valsts analīzes centra funkcijas, nodrošinot efektīvu naudas viltojumu analīzi.

Latvijas Banka neprasa un nepieņem norādījumus no Latvijas un citu ES valstu valdībām, ES institūcijām un citām nacionālajām, ārvalstu vai starptautiskajām institūcijām un to struktūrām. Latvijas Banka ir neatkarīga savu lēmumu pieņemšanā un to praktiskajā īstenošanā. Latvijas Bankas uzraudzību veic Latvijas Republikas Saeima.

Latvijas Banka savu darbību tās uzdevumu izpildes ietvaros galvenokārt finansē no finanšu ieguldījumu pārvaldīšanas un monetārās politikas operāciju ienākumiem.

Latvijas Bankas centrālais birojs atrodas K. Valdemāra ielā 2A, Rīgā. Skaidrās naudas glabāšanu, apstrādi un apriti Latvijas Banka nodrošina, izmantojot tās Rīgas filiāli.

Atbilstoši grozījumiem likumā "Par Latvijas Banku" ar 2021. gada 1. jūniju Latvijas Banka ieviesa viena augstākā līmeņa pārvaldības modeli, izbeidzot Latvijas Bankas valdes darbību un tās darba uzdevumus pārdalot Latvijas Bankas padomes, komiteju un pārvalžu starpā. Nodrošinot efektīvāku Latvijas Bankas pārvaldību, kopš 2021. gada 1. jūnija visus nozīmīgākos lēmumus atbilstoši savai kompetencei Latvijas Bankas vārdā pieņem Latvijas Bankas padome un Latvijas Bankas prezidents.

2. Nozīmīgākie grāmatvedības principi

2.1. Finanšu pārskatu sagatavošanas pamats

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar ECB 2016. gada 3. novembra Pamatnostādni par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu Eiropas Centrālo banku sistēmā (pārstrādātu versiju) (ECB/2016/34), Latvijas Bankas padomes kārtību "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politika" un likuma "Par Latvijas Banku" prasībām, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanu.

2.2. Novērtēšanas pamats

Zelts, līdzdalība SNB kapitālā un vērtspapīri novērtēti patiesajā vērtībā, izņemot līdz termiņa beigām turētos parāda vērtspapīrus un monetārās politikas mērķiem turētos vērtspapīrus, kas novērtēti amortizēto izmaksu vērtībā. Līdz termiņa beigām turētie vērtspapīri ir tādi vērtspapīri ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un fiksētu termiņu, kurus Latvijas Bankai ir nolūks turēt līdz to termiņa beigām. Līdzdalība ECB kapitālā novērtēta saskaņā ar 13.1. skaidrojumā minēto kārtību.

Atvasinātie finanšu instrumenti novērtēti patiesajā vērtībā, izņemot biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus un valūtas mijmaiņas līgumus, kas novērtēti saskaņā ar 2.4. un 2.10. skaidrojumā aprakstītajiem principiem.

Aizdevumi kredītiestādēm, noguldījumi un tamlīdzīgas finanšu prasības un finanšu saistības bilancē uzrādīti nominālvērtībā.

Emitētās eiro banknotes un monētas uzrādītas bilancē nominālvērtībā. Latvijas Bankas emitētās lata banknotes un monētas, kuras nav apmainītas pret eiro naudas zīmēm, bilancē uzrāda kā saistības, ievērojot šo lata naudas zīmju apmaiņas iespējamību 20 gadu laikā kopš eiro ieviešanas. Euro kolekcijas monētas, lata zelta apgrozības un lata jubilejas un piemiņas monētas nav uzrādītas bilancē, sk. arī 22.1. un 45. skaidrojumu.

Pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi uzrādīti bilancē sākotnējo izmaksu vērtībā, no kuras atskaitīts attiecīgi uzkrātais nolietojums un amortizācija.

Pārējie aktīvi un saistības novērtētas saskaņā ar sākotnējo izmaksu grāmatvedības principu.

2.3. Finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība

Patiesā vērtība ir cena, par kādu novērtēšanas datumā iespējams pārdot finanšu aktīvu vai nodot finanšu saistības parastā darījumā starp tirgus dalībniekiem.

Finanšu instrumentu patieso vērtību Latvijas Banka nosaka, pamatojoties uz kotētajām cenām aktīvā tirgū, citiem finanšu tirgus informācijas avotiem vai diskontētajām naudas plūsmām, izņemot SNB akciju patieso vērtību, kuras noteikšanas metode ir 70% no SNB tīrajiem aktīviem (sk. arī 14.2. skaidrojumu). Diskontētās naudas plūsmas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz naudas tirgus procentu likmēm. Patiesajā vērtībā novērtēto aktīvu, kā arī to finanšu instrumentu, kuri nav novērtēti patiesajā vērtībā, bet kuru aplēstā patiesā vērtība atšķiras no to uzskaites vērtības, sadalījums, ņemot vērā patiesās vērtības noteikšanas hierarhiju, atspoguļots 5. skaidrojumā.

2.4. Ārvalstu valūtu un zelta novērtējums

Ārvalstu valūtu novērtēšanai Latvijas Banka piemēro ECB publicētos ārvalstu valūtu kursus. Zelta cenu nosaka, pamatojoties uz kotēto zelta tirgus cenu ASV dolāros un ECB publicēto ASV dolāra kursu attiecībā pret eiro. SDR kursu nosaka, pamatojoties uz SVF publicētajiem SDR valūtu groza svariem un ECB publicētajiem attiecīgo valūtu kursiem.

Darījumi ārvalstu valūtās grāmatoti eiro pēc attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtās izteikti eiro pēc attiecīgā ārvalstu valūtas kursa pārskata perioda beigās. Nemonetārie aktīvi un saistības, kas novērtēti sākotnējo vai amortizēto izmaksu vērtībā, izteikti eiro pēc attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā.

Darījumus ārvalstu valūtās iekļauj kopējā attiecīgās valūtas pozīcijas aprēķinā. Biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus, valūtas mijmaiņas līgumus un valūtas maiņas tagadnes līgumus darījuma dienā iekļauj kopējā attiecīgās valūtas pozīcijā saskaņā ar darījuma tagadnes kursu un uzrāda bilancē eiro saskaņā ar attiecīgās ārvalstu valūtas kursu pārskata perioda beigās. Darījumu ārvalstu valūtās novērtējuma un uzskaites principi piemēroti arī zeltam.

Nozīmīgākie 2021. gada un 2020. gada beigās bilances sagatavošanā izmantotie ārvalstu valūtu kursi (valūtas vienības par 1 eiro) un zelta cena (eiro par Trojas unci) ir šādi.

(gada beigās)

	2021	2020	Pārmaiņas (%)
ASV dolārs (USD)	1.1326	1.2271	-7.7
Japānas jena (JPY)	130.38	126.49	3.1
Kanādas dolārs (CAD)	1.4393	1.5633	-7.9
Lielbritānijas sterliņu mārciņa (GBP)	0.84028	0.8990	-6.5
Zelts (XAU)	1609.483	1543.884	4.2

2.5. Reversie un citi nodrošinātie darījumi

Vērtspapīri, kas apgrūtināti par labu Latvijas Bankai vai nopirkti vērtspapīru pirkšanas ar atpārdošanu darījumos, nav uzrādīti Latvijas Bankas bilancē. Vērtspapīri, kas aizdoti, apgrūtināti par labu darījuma partnerim vai pārdoti vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu darījumos, uzrādīti Latvijas Bankas bilancē kopā ar pārējiem šādos darījumos neapgrūtinātajiem vērtspapīriem. Samaksātie vai saņemtie naudas līdzekļi reversajos un nodrošinātajos darījumos uzrādīti Latvijas Bankas bilancē attiecīgi kā aizdevumi vai noguldījumi.

2.6. Pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi

Pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi ir ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par 1 gadu. Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu kapitalizācijas limits 2021. gadā bija 1000 eiro (2020. gadā – 150 eiro), izņemot nekustamā īpašuma uzlabojumu un pamatlīdzekļu daļu nomaiņas izmaksas, kurām Latvijas Bankas padome noteikusi augstāku kapitalizācijas limitu atkarībā no to nozīmīguma.

Nolietojumu un amortizāciju aprēķina noteiktajā attiecīgā pamatlīdzekļa vai nemateriālā aktīva lietderīgās lietošanas laikā pēc lineārās metodes. Ēkas un būves tiek uzskaitītas pa atsevišķiem komponentiem, un katram komponentam noteikts atšķirīgs lietderīgās lietošanas laiks.

2021. gadā pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu lietderīgās lietošanas laiks netika mainīts. 2021. un 2020. gadā tas bija šāds.

	(gados)	
	2021	2020
Ēkas un to sastāvdaļas, teritorijas labiekārtošana, t.sk.	5-100	5-100
ēku būvkonstrukcijas	100	100
ēku apdare, iekārtas un inženierkomunikācijas	5-20	5-20
Transportlīdzekļi	10-15	10-15
Telpu iekārtas un inventārs	5-25	5-25
Naudas apstrādes, pārbaudes un glabāšanas iekārtas	5-15	5-15
Dator tehnika un telekomunikāciju aparatūra	2-5	2-5
Pārējie pamatlīdzekļi	5-15	5-15
Nemateriālie aktīvi	1-10	1-10

2.7. Aplēšu un pieņēmumu izmantošana

Finanšu pārskatu sagatavošanā veiktas šādas svarīgākās aplēses un izdarīti šādi pieņēmumi: attiecībā uz līdz termiņa beigām turēto parāda vērtspapīru novērtēšanas politiku (sk. 2.2. skaidrojumu), pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu lietderīgās lietošanas laiku (sk. 2.6. skaidrojumu), aktīvu vērtības samazināšanos (sk. 2.8. skaidrojumu), lata banknošu un monētu, kuras nav apmainītas pret eiro naudas zīmēm, apmaiņas iespējamību (sk. 2.2. skaidrojumu), kolekcijas monētu atpirkšanas iespējamību (sk. 45. skaidrojumu), uzkrājumiem tirgus riskam un kredīriskam (sk. 36. skaidrojumu), patiesās vērtības noteikšanas iedalījumu (sk. 5. skaidrojumu), SNB akciju novērtēšanas patiesajā vērtībā metodi (sk. 14.2. skaidrojumu).

2.8. Aktīvu vērtības samazināšanās

Aktīva vērtības samazināšanās notiek, ja tā uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo vērtību. Atklājot aktīva vērtības samazināšanās pazīmes, attiecīgajam aktīvam tiek aplēsta atgūstamā vērtība, un, ja atgūstamā vērtība ir mazāka par attiecīgā aktīva uzskaites vērtību, tiek izveidoti atbilstoši vērtības samazināšanās uzkrājumi. Šos vērtības samazināšanās uzkrājumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā, attiecīgi samazinot aktīva uzskaites vērtību.

Monētārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem aktīva vērtības samazināšanās novērtējumu veic ECB, nosakot, vai gaidāmas pārmaiņas nākotnes naudas plūsmās un vai pastāv citi faktori, kas apgrūtinātu vērtspapīra emitenta saistību izpildi. Aktīvu vērtības samazināšanās notiek, ja monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo vērtību, kas savukārt noteikta kā tagadnes vērtība aplēstajai nākotnes naudas plūsmai. ECB Padome apstiprina ECB

veiktā attiecīgo aktīvu vērtības samazināšanās novērtējuma rezultātus (sk. 36. skaidrojumu).

2.9. Finanšu instrumentu un ārvalstu valūtas un zelta pozīciju peļņas un zaudējumu atzīšana

Finanšu instrumentu un ārvalstu valūtas un zelta pozīciju peļņa un zaudējumi atzīti saskaņā ar šādiem principiem, kas noteikti ECB tiesību aktos par grāmatvedību un finanšu pārskatiem:

- a) realizētie guvumi un realizētie zaudējumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā;
- b) nerealizētie guvumi atzīti bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve;
- c) pārskata gada beigās bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve ietvertie nerealizētie zaudējumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, ja tie pārsniedz iepriekš aprēķinātos attiecīgā finanšu instrumenta vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas pārvērtēšanas guvumus;
- d) nerealizētie zaudējumi, kas pārskata gada beigās atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, nākamajos gados netiek reversēti un ieskaitīti ar attiecīgā finanšu instrumenta vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas nerealizētajiem guvumiem;
- e) nerealizētos zaudējumus, kas aprēķināti finanšu instrumentam vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijai, neieskaita ar citam finanšu instrumentam vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijai aprēķinātajiem nerealizētajiem guvumiem;
- f) realizētos un nerealizētos guvumus un zaudējumus aprēķina pēc finanšu instrumenta vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas vidējo izmaksu metodes;
- g) finanšu instrumenta vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas vidējās izmaksas samazina vai palielina par nerealizētajiem zaudējumiem, kas pārskata gada beigās atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā;
- h) atzīstot ienākumus no kapitāla vērtspapīriem, ienākumu atzīšanas principi tiek piemēroti ieguldījumu portfelim, bet ne individuāliem vērtspapīriem, ja ārēji pārvaldīti ieguldījumi kapitāla vērtspapīros replicē akciju indeksam piesaistītu kapitāla vērtspapīru fonda struktūru.

Dividendes no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā, iegūstot to saņemšanas tiesības.

2.10. Procentu ienākumi un izdevumi

Procentu ienākumi un izdevumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Procenti par vērtspapīriem ietver arī prēmiju un diskontu, ko amortizē vērtspapīra termiņa laikā pēc lineārās metodes.

Biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes līgumu un valūtas mijmaiņas līgumu tagadnes un nākotnes valūtas kursu starpība atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi vai izdevumi attiecīgā līguma darbības laikā.

2.11. Pārējie izdevumi un ienākumi

Banknošu un monētu iegādes izdevumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā banknošu un monētu iegādes brīdī.

Kolekcijas monētu pārdošanas ienākumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

Pārējie bankas darbības izdevumi un ienākumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu. Uzkrāto izdevumu un uzkrāto ienākumu summu pārskata periodam aprēķina atbilstoši pārskata periodā saņemto vai sniegto pakalpojumu apjomam. Nomas maksājumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā proporcionāli attiecīgā līguma darbības laikam.

3. Latvijas Bankas finansiālā stāvokļa un darbības finanšu rezultātu kopsavilkums

3.1. Finansiālais stāvoklis

Latvijas Bankas aktīvi 2021. gadā palielinājās par 2028.7 milj. eiro.

2021. gadā bilances posteņa "Monētārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri" atlikums pieauga par 1682.3 milj. eiro, ko noteica Latvijas Bankas veiktās PĀAIP un VSAIP vērtspapīru iegādes.

2021. gadā ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijās kredītiestādēm izsniegto Latvijas Bankas aizdevumu apjoms samazinājās par 643.4 milj. eiro (sk. arī 10.2. skaidrojumu).

Pārējās prasības Eirosistēmā palielinājās par 191.7 milj. eiro, un to galvenokārt noteica prasību par banknošu pārdali Eirosistēmā pieaugums (sk. arī 13.4. skaidrojumu).

Banknotes apgrozībā 2021. gadā palielinājās par 393.9 milj. eiro atbilstoši eiro zonas NCB kopējā banknošu apgrozībā apjoma pieaugumam.

Saistību palielinājumu par 978.3 milj. eiro bilances postenī "Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem", kā arī samazinājumu par 675.7 milj. eiro bilances postenī "Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem" galvenokārt noteica līgumi par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu un noslēgtie zelta mijmaiņas līgumi, kas noslēgti, lai samazinātu valūtas riska ierobežošanas izmaksas un paaugstinātu finanšu ieguldījumu ienesīgumu.

2021. gadā par 352.9 milj. eiro palielinājās kredītiestāžu noguldījumu atlikums, kas atspoguļots bilances postenī "Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā".

Pārrobežu maksājumu rezultātā par 513.1 milj. eiro palielinājās bilances postenī "Eirosistēmas iekšējās saistības" uzrādītās saistības pret ECB par norēķinu rezultātu TARGET2 sistēmā.

Latvijas Bankas kapitāls un rezerves pieauga par 115.3 milj. eiro, un to noteica pārvērtēšanas konta atlikuma tīrās pārmaiņas (113.0 milj. eiro) un 2021. gadā gūtā peļņa (20.9 milj. eiro). Savukārt samazinošu ietekmi radīja valsts ieņēmumos ieskaitītā 2020. gadā gūtās peļņas daļa (18.7 milj. eiro).

3.2. Darbības finanšu rezultāti

Latvijas Banka 2021. gadā guva 20.9 milj. eiro peļņu (2020. gadā – 26.6 milj. eiro).

Tirre procentu ienākumi 2021. gadā bija par 15.6 milj. eiro mazāki nekā 2020. gadā un sasniedza 124.0 milj. eiro. To galvenokārt noteica par 25.1 milj. eiro mazāki procentu ienākumi un par 9.5 milj. eiro mazāki procentu izdevumi dēļ zemākām vidējām vērtspapīru ienesīguma likmēm un valūtas riska ierobežošanas izmaksām un monetāro operāciju apjoma pieauguma un lielāku procentu maksājumu rezultātā palielinoties procentu izdevumiem par monetārās politikas operācijām.

Realizētais finanšu operāciju guvums bija 0.4 milj. eiro (2020. gadā – 44.5 milj. eiro), bet finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas rezultāta atzīšanas peļņas un zaudējumu aprēķinā negatīvais rezultāts bija 36.6 milj. eiro (2020. gadā – 35.2 milj. eiro), un to galvenokārt noteica parāda vērtspapīru tirgus vērtības samazināšanās procentu likmju kāpuma dēļ.

2021. gadā tika izveidoti papildu uzkrājumi tirgus riskam un kredīriskam 14.0 milj. eiro apjomā (2020. gadā – 78.2 milj. eiro).

Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā bija 14.6 milj. eiro (2020. gadā – 18.6 milj. eiro), un to samazinājumu noteica mazāki ienākumi no līdzdalības ECB kapitālā.

Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem ienākumi, ko eiro zonas NCB gūst, īstenojot Eirosistēmas monetāro politiku, tiek pārdalīti eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā. Latvijas Bankas tīrais monetāro ienākumu pārdales rezultāts bija negatīvs (34.3 milj. eiro; 2020. gadā – 27.7 milj. eiro).

Citi bankas darbības ienākumi bija 3.6 milj. eiro (2020. gadā – 1.3 milj. eiro). Ienākumu pieaugumu galvenokārt noteica saistību par emitētajām lata naudas zīmēm pārvērtēšana.

Kopējais atzītais finanšu rezultāts, kas ietver arī pārvērtēšanas konta atlikuma pārmaiņas, salīdzinājumā ar 2020. gadu samazinājās par 44.9 milj. eiro un sasniedza 133.9 milj. eiro. To noteica par 40.5 milj. eiro mazāks pārvērtēšanas pozitīvā rezultāta pieaugums un par 1.4 milj. eiro lielāks peļņas un zaudējumu aprēķinā atzītais finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas negatīvais rezultāts, savukārt pārskata gada peļņa bija par 5.7 milj. eiro mazāka nekā 2020. gadā.

Latvijas Bankas darbības finanšu rezultātus turpmāk galvenokārt ietekmēs Eirosistēmas īstenotā monetārā politika un procentu likmju un kapitāla tirgus attīstība eiro zonas un ASV finanšu tirgos, jo Latvijas Banka pakļauta procentu likmju riskam.

Covid-19 pandēmija pārskata gadā būtiski neietekmēja Latvijas Bankas pamatdarbības ienākumus un izdevumus, izņemot tīros procentu ienākumus, kas saistīti ar monetārās politikas operāciju īstenošanu. Valstī noteiktie ierobežojumi pandēmijas izplatības mazināšanai pārskata gadā būtiski neietekmēja Latvijas Bankas uzdevumu izpildi.

4. Finanšu ieguldījumu politika

Ieguldījumu pārvaldīšana tiek veikta saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajiem pamatprincipiem, kas ietver ieguldījumu vērtības saglabāšanu, to likviditātes nodrošināšanu un ienākumu gūšanu pieļaujamā riska ietvaros un vidējā termiņā, nenonākot pretrunā ar Eirosistēmas īstenoto monetāro politiku.

Ieguldījumi ietver bilances posteņos "Zelts un zeltā izteiktās prasības", "Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem", "Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem", "Prasības eiro

pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem", "Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm" un "Pārējie vērtspapīri" uzrādītos aktīvus, kā arī uzkrātos ienākumus par parāda vērtspapīriem, kas uzrādīti pārējo aktīvu posteņi "Uzkrātie procenti par pārējiem vērtspapīriem", un atvasinātos finanšu instrumentus un valūtas maiņas tagadnes līgumus, kuru uzskaites vērtība uzrādīta bilancē attiecīgajos pārējo aktīvu vai pārējo saistību posteņos.

Ieguldījumi tiek pārvaldīti, pēc ieguldījumu stratēģijas un līdzekļu avota tos grupējot dažādos ieguldījumu portfeļos. Piesaistīto ieguldījumu portfelis ietver ieguldījumu daļu, kam atbilst Latvijas Bankas saistības ārvalstu valūtā pret valdību jeb valdības noguldījumi. Ieguldījumi, kas nav iekļauti piesaistīto ieguldījumu portfelī, ietverti 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos, ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļos, attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfelī, attīstības tirgu kapitāla vērtspapīru portfelī, ilgtermiņa fiksēta ienākuma vērtspapīru portfelī, attīstības tirgu fiksētā ienākuma vērtspapīru portfelī, Latvijas valdības vērtspapīru portfelī un zelta portfelī. Attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfelī, vienu no 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļiem un ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļus pārvalda ārējie pārvaldītāji.

1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļiem, ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļiem, piesaistīto ieguldījumu portfelim, attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfelim, attīstības tirgu fiksētā ienākuma vērtspapīru portfelim un attīstības tirgu kapitāla vērtspapīru portfelim noteikti neitrālā portfeļa parametri, kas raksturo attiecīgā ieguldījumu portfeļa finanšu risku pieņemamo lielumu (līmeni) un gaidāmo ienesīgumu.

Ieguldījumu sadalījums pēc ieguldījumu portfeļa veida 2021. gada un 2020. gada beigās bija šāds.

	Portfeļa uzskaites vērtība (tūkst. eiro)		Īpatsvars (%)	
	2021	2020	2021	2020
1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfelī	3 209 547	3 445 980	47.9	58.2
Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfelī	1 186 537	1 211 775	17.7	20.5
Attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfelis	793 702	573 316	11.8	9.7
Piesaistīto ieguldījumu portfelis	544 413	143 350	8.1	2.4
Zelta portfelis	344 166	330 139	5.1	5.6
Attīstības tirgu fiksētā ienākuma vērtspapīru portfelis	325 212	-	4.9	-
Ilgtermiņa fiksēta ienākuma vērtspapīru portfelis	168 246	168 173	2.5	2.8
Attīstības tirgu kapitāla vērtspapīru portfelis	94 391	-	1.4	-
Latvijas valdības vērtspapīru portfelis	39 167	47 025	0.6	0.8
Kopā	6 705 381	5 919 758	100.0	100.0

1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļu neitrālo portfeli veido Apvienotās Karalistes un eiro zonas valstu valdības 1–10 gadu vērtspapīru svērtais indekss un ASV un Kanādas valdības 1–3 gadu vērtspapīru svērtais indekss.

Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļu neitrālo portfeli veido ASV emitēto un ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru indekss.

Attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfeļa neitrālo portfeli veido pasaules attīstīto valstu emitentu akciju indekss.

Piesaistīto ieguldījumu portfeļa neitrālo portfeli veido atbilstoši attiecīgo saistību parametriem.

Zelta portfeli veido Latvijas Bankas zelta krājumi un ar tiem saistītie finanšu instrumenti.

2021. gadā tika izveidots attīstības tirgu fiksētā ienākuma vērtspapīru portfelis. Attīstības tirgu fiksētā ienākuma vērtspapīru portfeļa neitrālo portfeli veido starptautisko kredītreitingu aģentūru noteiktajai investīciju klasei atbilstošu attīstības valstu valsts sektora emitentu indekss.

Ilgtermiņa fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeli veido eiro zonas valstu valdības vērtspapīri, kuri denominēti eiro un kuru atlikušais termiņš to iegādes brīdī bija 10 gadu.

2021. gadā tika izveidots attīstības tirgu kapitāla vērtspapīru portfelis. Attīstības tirgu kapitāla vērtspapīru portfeļa neitrālo portfeli veido attīstības valstu emitentu akciju indekss.

Latvijas valdības vērtspapīru portfeli veido eiro denominēti Latvijas valdības vērtspapīri, kuru atlikušais termiņš to iegādes brīdī bija 5–10 gadu.

Latvijas Bankas ieguldījumu portfeļu, izņemot piesaistīto ieguldījumu portfeli, attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfeli, attīstības tirgu kapitāla vērtspapīru portfeli un zelta portfeli, neitrālā portfeļa valūta ir eiro, ierobežojot valūtas risku. Piesaistīto ieguldījumu portfeļa neitrālā portfeļa valūtas struktūru veido atbilstoši attiecīgo saistību valūtai.

Finanšu risku pārvaldīšanā izmantoto galveno metožu izklāsts sniegts 25.1. skaidrojumā.

Bilances skaidrojumi

5. Patiesās vērtības novērtējums

Latvijas Bankas aktīvu patiesā vērtība noteikta, ievērojot šādu hierarhiju (sk. arī 2.3. skaidrojumu):

- kotēta tirgus cena. Patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz aktīvā tirgū kotētu identiska finanšu instrumenta cenu;
- tirgū novērojami dati. Patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz aktīvā tirgū kotētu līdzīga finanšu instrumenta cenu, neaktīvā tirgū kotētu identiska vai līdzīga finanšu instrumenta cenu vai ar modeli, kura datu avots ir tirgū novērojami dati;
- tirgū nenovērojami dati. Patieso vērtību nosaka ar modeli, kurā tirgū nenovērojamu datu izmantojums ir nozīmīgs.

2021. gada un 2020. gada beigās Latvijas Bankas patiesajā vērtībā novērtētie aktīvi galvenokārt novērtēti, izmantojot aktīvā tirgū kotētu tirgus cenu.

2021. gada un 2020. gada beigās līdzdalība SNB kapitālā novērtēta, izmantojot tirgū nenovērojamus datus. Novērtējums veikts, izmantojot 70% tīro aktīvu vērtības metodi (sk. arī 14.2. skaidrojumu).

Patiesajā vērtībā novērtēto finanšu instrumentu un zelta un to finanšu instrumentu, kuru patiesā vērtība atšķiras no to uzskaites vērtības, iedalījums pēc patiesās vērtības noteikšanas hierarhijas 2021. gada un 2020. gada beigās bija šāds.

(tūkst. eiro)

	Uzskaites vērtība	Patiesā vērtība			Patiesā vērtība kopā	Patiesās un uzskaites vērtības starpība
		Kotēta tirgus cena	Tirgū novērojami dati	Tirgū nenovērojami dati		
2020. gada 31. decembrī						
Zelts	330 139	330 139	-	-	330 139	-
Vērtspapīri ieguldījumu portfeļos	5 362 253	4 842 019	541 405	-	5 383 424	21 171
Biržā netirgotie valūtas maiņas līgumi	25 613	-	25 063	-	25 063	-550
Procentu likmju mijmaiņas līgumi	1	1	-	-	1	-
Monētārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	10 082 251	10 897 433	-	-	10 897 433	815 182
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	35 960	-	-	35 960	35 960	-
Kopā	15 836 217	16 069 592	566 468	35 960	16 672 020	835 803
2021. gada 31. decembrī						
Zelts	344 166	344 166	-	-	344 166	-
Vērtspapīri ieguldījumu portfeļos	5 741 342	5 014 198	741 456	-	5 755 654	14 312
Biržā netirgotie valūtas maiņas līgumi	-5 850	-	-6 314	-	-6 314	-464
Procentu likmju mijmaiņas līgumi	1	1	-	-	1	-
Monētārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	11 761 724	12 096 792	-	-	12 096 792	335 068
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	37 309	-	-	37 309	37 309	-
Kopā	17 878 692	17 455 157	735 142	37 309	18 227 608	348 916

Šajā skaidrojumā ietvertie vērtspapīri, t.sk. uzkrātie procenti par šiem vērtspapīriem, uzrādīti bilances posteņos "Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem", "Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem", "Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem", "Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro", "Pārējie aktīvi" un "Pārējās saistības".

Biržā netirgoto valūtas maiņas līgumu uzskaites vērtība uzrādīta bilances posteņos "Pārējie aktīvi" vai "Pārējās saistības", savukārt šajā skaidrojumā ietverta kopējā tīrā uzskaites vērtība.

Pārskata gada pēdējās tirgus dienas vidējās tirgus cenas noteiktas, izmantojot elektronisko informācijas sistēmu *Bloomberg* un *Refinitiv* infor-

māciju (kotēta tirgus cena, ja attiecīgā finanšu instrumenta tirgus ir aktīvs; tirgū novērojami dati, ja tirgus ir neaktīvs). Ja minētā kotētā tirgus cena kādam finanšu instrumentam šajās elektroniskajās informācijas sistēmās nav pieejama un finanšu instrumenta tirgus ir neaktīvs, finanšu instrumenta novērtēšanai izmantota tirgus dalībnieka sniegtā cena vai diskontēta naudas plūsma (tirgū novērojami dati).

6. Zelts un zeltā izteiktās prasības

	Trojas unces	Tūkst. eiro
2019. gada 31. decembrī	213 457	289 043
2020. gadā		
Zelta tirgus vērtības pieaugums	x	40 511
Tirās pārmaiņas zelta mijmaiņas darījumu rezultātā	379	585
2020. gada 31. decembrī	213 836	330 139
2021. gadā		
Zelta tirgus vērtības pieaugums	x	14 027
2021. gada 31. decembrī	213 836	344 166

Zelta pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve.

Lai ierobežotu zelta uzturēšanas izmaksas un nodrošinātu zelta ieguldījumu atdevi, 2021. gada beigās viss zelts 344 166 tūkst. eiro vērtībā (2020. gada beigās – 330 139 tūkst. eiro) bija iesaistīts zelta mijmaiņas darījumos (sk. arī 21. un 43. skaidrojumu). Zelta mijmaiņas darījumus uzskaita kā līgumus par finanšu instrumentu pārdošanu ar atpirkšanu.

2021. gada un 2020. gada beigās Latvijas Bankai nebija zeltā izteiktu prasību.

7. Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem

7.1. Prasības pret Starptautisko Valūtas fondu

Atbilstoši likumam "Par Latvijas Republikas iestāšanos Starptautiskajā valūtas fondā" Latvijas Banka pilda SVF depozitārija funkcijas un bez atlīdzības apkalpo SVF kontus, kuros uzskaitīti SVF turējumi dalībvalsts nacionālajā valūtā. SVF turējumi eiro ietver Latvijas valdības parādzīmi, kontu Nr. 1, kas tiek izmantots finanšu darījumu veikšanai ar SVF, un kontu Nr. 2, kas tiek izmantots SVF administratīvo izmaksu segšanai un maksājumu saņemšanai.

Latvijas prasības pret SVF ietver SDR un Latvijas kvotu SVF. SDR ir SVF izveidoti starptautiskie rezervju aktīvi, kas tiek izmantoti darījumos starp SVF un tā dalībvalstīm. Kvota SVF atspoguļo attiecīgās valsts dalības apjomu SVF. Latvijas kvota SVF nodrošināta ar tam izsniegto Latvijas valdības parādzīmi un izteikta SDR.

Latvijas saistības pret SVF veido SVF turējumi eiro un SVF asinējumi.

2021. gada beigās Latvijas Bankas bilancē uzrādītās prasības pret SVF veido SDR noguldījums 542 959 tūkst. eiro apjomā (2020. gada beigās –

142 411 tūkst. eiro), bet saistības pret SVF veido SVF rīcībā esošie resursi 1436 tūkst. eiro apjomā (2020. gada beigās – 983 tūkst. eiro), kas izvietoti SVF kontā Nr. 1 un Nr. 2 (sk. arī 19. skaidrojumu). 2021. gadā SVF dalībvalstīm piešķīra papildu SDR asignējumu 456 mljrd. SDR apjomā, nodrošinot papildu likviditāti globālajai tautsaimniecībai, t.sk. Latvija saņēma 318 milj. SDR.

Latvijas tīrās prasības pret SVF 2021. gada un 2020. gada beigās bija šādas.
(tūkst. eiro) (tūkst. SDR)

	2021	2020	2021	2020
Latvijas kvota Starptautiskajā Valūtas fondā	410 690	391 649	332 300	332 300
Starptautiskā Valūtas fonda turējumi eiro	-410 621	-391 588	-332 244	-332 249
Latvijas valdības parādzīme	-409 185	-390 605	-331 082	-331 414
Konts Nr. 1	-1 027	-979	-831	-831
Konts Nr. 2	-409	-4	-331	-4
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	478	65	387	55
SDR	542 959	142 411	439 323	120 830
Vispārējais asignējums	-509 799	-110 786	-412 493	-93 998
Speciālais asignējums	-33 152	-31 615	-26 824	-26 824
Latvijas tīrās prasības pret Starptautisko Valūtas fondu	486	75	393	63

Rezerves pozīcija SVF ir Latvijas kvotas SVF un SVF turējumu eiro starpība, neietverot konta Nr. 2 atlikumu.

7.2. Atlikumi kredītiestādēs un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Vērtspapīri	3 881 610	3 783 432
Pieprasījuma noguldījumi	70 594	44 920
Ārvalstu valūta kasē	18	17
Kopā	3 952 222	3 828 369

8. Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Vērtspapīri	527 531	332 969
Pieprasījuma noguldījumi	897	737
Kopā	528 428	333 706

9. Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Vērtspapīri	167 048	105 509
Pieprasījuma noguldījumi	7 033	13 634
Kopā	174 081	119 143

10. Euro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro

Eirosistēmas aizdevumu monetārās politikas operāciju ietvaros kopapjoms 2021. gada beigās sasniedza 2 201 882 milj. eiro (2020. gada beigās – 1 793 194 milj. eiro), t.sk. Latvijas Bankas izsniegto aizdevumu atlikums bija 616.6 milj. eiro (2020. gada beigās – 1260.0 milj. eiro). Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem ar monetārās politikas īstenošanu saistītie ienākumi un riski, tiem īstenojoties, tiek sadalīti starp eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā. Zaudējumi no Eurosistēmas aizdevumiem monetārās politikas operāciju ietvaros var rasties tikai tad, ja darījuma partneris neizpilda saistības un darījuma partnera sniegtā nodrošinājuma atsavināšanas rezultātā atgūtie līdzekļi nav pietiekami (sk. arī 25.1.2. skaidrojumu).

10.1. Galvenās refinansēšanas operācijas

Galvenās refinansēšanas operācijas ir atklātā tirgus operācijas, kuras tiek veiktas likviditāti palielinošo reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru nedēļu standartizolēs, un to termiņš ir 1 nedēļa. Šīm operācijām ir svarīga nozīme, lai ietekmētu procentu likmju virzību, pārvaldītu likviditāti tirgū un paustu monetārās politikas nostāju. Latvijas Banka 2021. gada un 2020. gada beigās nebija izsniegusi aizdevumus galveno refinansēšanas operāciju ietvaros.

10.2. Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ir atklātā tirgus operācijas, kuras tiek veiktas reverso darījumu veidā ar mērķi nodrošināt kredītiestādēm ilgāka termiņa papildu finansējumu. Šādas operācijas veic katru mēnesi standartizolēs, un to termiņš ir no 3 līdz 48 mēnešiem. Papildus tām saskaņā ar ECB Padomes lēmumu 2014. gadā tika uzsāktas ITRMO. Tās ir likviditāti nodrošinošās reversās operācijas, kas ar izdevīgiem nosacījumiem nodrošina kredītiestādēm ilgāka termiņa likviditāti, stimulējot tās kreditēt reālo tautsaimniecību un mazināt kredītu nosacījumu stingrību aizdevumiem privātpersonām. 2016. gadā ECB Padome nolēma uzsākt jaunu četru ITRMO kopumu (ITRMO II) ar termiņu četri gadi un ar iespēju veikt pirmstermiņa atmaksu pēc diviem gadiem. 2021. gadā šīs operācijas beidzās. Papildus minētajam 2019. gadā ECB Padome nolēma uzsākt jaunu septiņu ITRMO kopumu (ITRMO III) ar termiņu trīs gadi un ar iespēju veikt pirmstermiņa atmaksu pēc diviem gadiem un kopš 2021. gada septembra – pēc gada. 2020. gadā ECB Padome nolēma 2021. gadā rīkot papildus trīs ITRMO III ar termiņu trīs gadi un ar iespēju veikt pirmstermiņa atmaksu. Sākotnēji ITRMO III operācijās zemākā piemērotā procentu likme varēja būt noguldījumu iespējas vidējās procentu likmes apmērā, bet, reaģējot uz Covid-19 pandēmijas ietekmi, 2020. gadā ECB Padome nolēma samazināt šo likmi, nosakot, ka laikā no 2020. gada 24. jūnija līdz 2022. gada 23. jūnijam tā var būt par 50 bāzes punktiem zemāka nekā noguldījumu iespējas vidējā procentu likme, bet ne zemāka kā -1%. 2020. gada aprīlī ECB Padome

nolēma papildus uzsākt jaunu septiņu ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju kopumu (beigu termiņš – 2021. gada trešais ceturksnis) – pandēmijas ārkārtas ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas (PĀITRO), lai nodrošinātu turpmāku likviditāti, beidzoties ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām, kas bija uzsāktas pēc 2020. gada marta. 2021. gadā Latvijas Banka izsniedza aizdevumus Latvijas kredītiestādēm ITRMO III izsolē 101 600 tūkst. eiro apmērā un saņēma kredītiestādēm izsniegto aizdevumu atmaksu 745 000 tūkst. eiro apmērā. Latvijas Bankas veikto ITRMO atlikums 2021. gada beigās bija 616 600 tūkst. eiro (beigu termiņš – 2023. un 2024. gadā; 2020. gada beigās – 1 260 000 tūkst. eiro).

11. Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm

Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm galvenokārt ietver Latvijas Bankas eiro zonas valstu kredītiestādēs eiro veiktos pieprasījuma noguldījumus (2021. gada beigās – 4255 tūkst. eiro; 2020. gada beigās – 120 tūkst. eiro).

12. Euro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro

Eirosistēmas monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru kopapjoms 2021. gada beigās bija 4 713 403.5 milj. eiro (2020. gada beigās – 3 694 641.8 milj. eiro), no tiem Latvijas Bankas turējumā bija 11 691.7 milj. eiro (2020. gada beigās – 10 008.5 milj. eiro). Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem ienākumi, kā arī zaudējumi, tiem īstenojoties, tiek sadalīti starp eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā, izņemot riskus saistībā ar VSAIP un PĀAIP ietvaros Latvijas Bankas un citu eiro zonas NCB veiktajām valdības vērtspapīru iegādēm. No Eurosistēmas monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru kopapjoma 2021. gada beigās VSAIP ietvaros eiro zonas NCB iegādāto valdības vērtspapīru apjoms bija 1989 mljrd. eiro (2020. gada beigās – 1872 mljrd. eiro), no tiem Latvijas Bankas turējumā bija Latvijas valdības vērtspapīri 2307 milj. eiro (2020. gada beigās – 1848 milj. eiro) apjomā. 2021. gada beigās PĀAIP ietvaros eiro zonas NCB iegādāto valdības vērtspapīru apjoms bija 1244 mljrd. eiro (2020. gada beigās – 586 mljrd. eiro), no tiem Latvijas Bankas turējumā esošo Latvijas valdības vērtspapīru apjoms bija 1242 milj. eiro.

2021. gadā Eurosistēmas ietvaros turpinājās vērtspapīru iegāde aktīvu iegādes programmas ietvaros ar mēneša neto iegādes apjomu 20 mljrd. eiro. ECB Padome paredz, ka iegādes tiks veiktas tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams, lai nostiprinātu monetārās politikas procentu likmju stimulējošo ietekmi, un tiks pārtrauktas neilgi pirms tam, kad ECB sāks paaugstināt galvenās ECB procentu likmes. Reaģējot uz Covid-19 pandēmiju un ar to saistītajiem iespējamiem riskiem monetārās politikas transmisijas mehānismam un eiro zonas tautsaimniecības perspektīvai, 2020. gada martā ECB Padome uzsāka jaunu aktīvu iegādes programmu – PĀAIP –, kuras neto aktīvu iegādes turpināsies līdz 2022. gada martam vai tik ilgi, līdz Covid-19 pandēmijas radītā krīze būs pārvarēta.

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	11 690 783	10 008 456
Latvijas valdības vērtspapīri	3 548 199	2 596 791
VSAIP valdības vērtspapīri	2 306 559	1 848 233
PĀAIP valdības vērtspapīri	1 241 640	748 558
Starptautisko institūciju parāda vērtspapīri	8 142 584	7 411 665
VSAIP starptautisko institūciju parāda vērtspapīri	6 564 407	6 469 341
PĀAIP starptautisko institūciju parāda vērtspapīri	1 578 177	942 324
Pārējie vērtspapīri	1 149 213	1 120 984
Līdz termiņa beigām neturētie vērtspapīri	980 967	952 811
Līdz termiņa beigām turētie parāda vērtspapīri	168 246	168 173
Kopā	12 839 996	11 129 440

13. Eirosistēmas iekšējās prasības/saistības (-)

(tūkst. eiro)

	Skaidrojums	2021	2020
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	13.1.	116 472	114 095
Prasības par Eiropas Centrālajai bankai nodotajām ārējām rezervēm	13.2.	157 202	157 202
Prasības par banknošu pārdali Eirosistēmā	13.4.	5 593 565	5 397 767
Citas prasības Eirosistēmā	13.5.	769	4 910
Eirosistēmas iekšējās prasības kopā		5 868 008	5 673 974
Saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem un nacionālo centrālo banku korespondentkontiem (neto)	13.3.	-5 322 638	-4 809 553
Pārējās saistības Eirosistēmā	13.5.	-34 342	-28 060
Eirosistēmas iekšējās saistības kopā		-5 356 980	-4 837 613
Eirosistēmas tīrās iekšējās prasības kopā		511 028	836 361

13.1. Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā

Līdz ar Latvijas pievienošanos ES Latvijas Banka kļuva par ECB kapitāla daļu turētāju. Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēga aprēķināta atbilstoši ECBS un ECB Statūtiem, pamatojoties uz Latvijas iedzīvotāju skaita un iekšzemes kopprodukta īpatsvaru ES. NCB kapitāla atslēgas koriģē reizi piecos gados vai agrāk, ja mainās to ES NCB skaits, kuras veic ieguldījumus ECB kapitālā. Pēdējo reizi ECB kapitāla atslēgas korekcijas veiktas 2020. gadā pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES un attiecīgi Anglijas Bankas izstāšanās no ECBS. Anglijas Bankas ECB kapitāla atslēga (14.3374%) tika sadalīta starp pārējām NCB, tādējādi Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēga palielinājās no 0.2731% līdz 0.3169%, kas atbilst 34 304 tūkst. eiro.

ECBS un ECB Statūti nosaka, ka eiro zonas NCB pilnā apjomā apmaksā tās parakstīto daļu ECB kapitālā, kā arī iemaksā ECB rezerves kapitālā, uzkrājumos, kas pielīdzināmi rezervēm, un finanšu instrumentu pārvērtēšanas kontā, šos maksājumus veicot proporcionāli savai daļai ECB kapitālā. Pēc Anglijas Bankas izstāšanās no ECBS kopējais ECB apmaksājamais kapitāla apjoms pieauga par 1221 milj. eiro, jo eiro zonas NCB (parakstīto kapitālu apmaksā pilnā apjomā) procentuālā daļa ECB parakstītajā kapitālā palielinājās un attiecīgi ārpus eiro zonas esošo NCB (apmaksā tikai 3.75% no parakstītā kapitāla) procentuālā daļa ECB parakstītajā kapitālā samazinājās. ECB Padome nolēma, ka eiro zonas NCB pilnībā apmaksās savu parakstīto kapitālu, kas palielinājās, divos maksājumos – attiecīgi 2021. gada un 2022. gada beigās.

2021. gadā Latvijas Banka veica pirmo no diviem maksājumiem 2377 tūkst. eiro apjomā. Gada beigās Latvijas Bankas līdzdalību ECB kapitālā veidoja apmaksātā daļa ECB kapitālā 31 927 tūkst. eiro apjomā, iemaksas finanšu instrumentu pārvērtēšanas kontā 42 752 tūkst. eiro apjomā un ECB nodoto ārējo rezervju tirgus vērtības un atbilstošo eiro denominēto prasību pret ECB vērtības starpība 41 793 tūkst. eiro apjomā (sk. arī 13.2. skaidrojumu).

ECB kapitāla daļas netiek tirgotas publiskā vērtspapīru tirgū, un Latvijas Bankas līdzdalības ECB kapitālā apjomu iespējams palielināt vai samazināt vienīgi šajā skaidrojumā minētajos gadījumos.

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Eiropas Centrālās bankas kopējais parakstītā kapitāla apjoms	10 825 007	10 825 007
Latvijas Bankas parakstītā daļa Eiropas Centrālās bankas kapitālā	34 304	34 304
Latvijas Bankas apmaksātā daļa Eiropas Centrālās bankas kapitālā	31 927	29 550
Latvijas Bankas procentuālā daļa Eiropas Centrālās bankas kapitālā (kapitāla atslēga; %)	0.3169	0.3169

13.2. Prasības par Eiropas Centrālajai bankai nodotajām ārējām rezervēm

Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem eiro zonas NCB nodod ECB pārvaldīšanā noteiktu ārējo rezervju apjomu. Nododamo ārējo rezervju apjomu nosaka atbilstoši katras eiro zonas NCB ECB kapitāla atslēgai. Par ECB nodotajām ārējām rezervēm Latvijas Banka saņēma eiro denominētu prasību pret ECB proporcionāli pārējo eiro zonas NCB attiecīgo prasību vērtībai. 2021. gada un 2020. gada beigās šī prasība bija 157 202 tūkst. eiro. ECB nodoto ārējo rezervju tirgus vērtības un atbilstošās eiro denominētās prasības vērtības starpība 41 793 tūkst. eiro apjomā uzrādīta kā līdzdalība ECB kapitālā (sk. arī 13.1. skaidrojumu). Prasībām par ECB nodotajām ārējām rezervēm piemēro ECB galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi (sk. arī 33. skaidrojumu).

13.3. Prasības/saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem un nacionālo centrālo banku korespondentkontiem (neto)

TARGET2 sistēma ir reālā laika bruto norēķinu sistēma liela apjoma maksājumiem eiro. Prasības un saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem veidojas pārrobežu maksājumu rezultātā, par kuriem norēķini tiek veikti

ar NCB naudas līdzekļiem. Minēto norēķinu rezultātā veidojas divpusējas prasības un saistības NCB TARGET2 sistēmas kontos. Katru dienu tiek aprēķinātas šo divpusējo atlikumu neto pozīcijas, kas tiek attiecinātas uz ECB, katrai NCB veidojoties vienai neto pozīcijai attiecībā pret ECB. Tā tiek uzrādīta NCB bilancē kā tīrās prasības vai tīrās saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem.

2021. gadā kredītiestāžu un Latvijas Bankas veikto pārrobežu maksājumu rezultātā palielinājās saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem un NCB korespondentkontiem (neto).

Minētajām prasībām vai saistībām piemēro ECB galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi.

13.4. Prasības par banknošu pārdali Eirosistēmā

Ievērojot to, ka eiro banknotes emitē eiro zonas NCB un ECB, tās savā bilancē uzrāda noteiktu daļu no kopējā Eirosistēmas emitēto eiro banknošu apjoma. Ņemot vērā, ka Latvijas Bankai piešķirtā daļa no kopējā emitēto eiro banknošu apjoma ir lielāka nekā Latvijas Bankas faktiski emitēto eiro banknošu tīrais apjoms (sk. 15. skaidrojumu), banknošu apgrozībā korekcijas rezultātā rodas attiecīgas prasības pret ECB par banknošu pārdali Eirosistēmā, kas uzrādītas bilances postenī "Pārējās prasības Eirosistēmā".

13.5. Citas prasības/saistības Eirosistēmā

Citas prasības/saistības Eirosistēmā ietver prasības par ECB starpperioda peļņas sadali un citas prasības un saistības pret ECB par tīro monetāro ienākumu pārdales rezultātu.

Latvijas Bankas maksājami monetārie ienākumi 2021. gadā bija lielāki par tās saņemamiem monetārajiem ienākumiem. Tas radīja saistības pret ECB par tīro monetāro ienākumu pārdales rezultātu, kas 2021. gada beigās bija 34 342 tūkst. eiro (2020. gada beigās – 28 060 tūkst. eiro; sk. arī 38. skaidrojumu).

Prasības par ECB starpperioda peļņas sadali 584 tūkst. eiro apjomā noteiktas atbilstoši Latvijas Bankas procentuālajai daļai ECB kapitālā (2020. gada beigās – 4910 tūkst. eiro; sk. arī 37. skaidrojumu).

14. Pārējie aktīvi

(tūkst. eiro)

	Skaid- rojums	2021	2020
Uzkrātie procenti par monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem		70 941	73 795
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	14.2.	37 309	35 960
Prasības par zibmaksājumu servisa izmantošanas nodrošinājumu	17.	37 022	26 306
Pamatlīdzekļi	14.1.	30 825	33 590
Uzkrātie procenti par pārējiem vērtspapīriem		15 111	18 196
Atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi	24.	7 203	34 169
Nemateriālie aktīvi	14.1.	2 039	2 160
Pārējie uzkrātie ienākumi		1 634	2 660
Nākamo periodu izdevumi		1 070	1 030
Citi pārējie aktīvi		560	574
Kopā		203 714	228 440

14.1. Pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi

(tūkst. eiro)

	Ēkas, teritorijas labiekār- tošana un zeme	Telpu iekārtas un inventārs	Dator- tehnika, telekomu- nikāciju aparātūra	Naudas apstrādes, pārbaudes un glabāša- nas iekārtas	Pārējie pamat- līdzekļi	Kopā pamat- līdzekļi	Nema- teriālie aktīvi
2019. gada 31. decembrī							
Sākotnējo izmaksu vērtība	58 298	6 231	4 767	5 333	9 830	84 459	8 110
Uzkrātais nolietojums/amortizācija	-30 581	-4 246	-3 778	-3 031	-7 504	-49 140	-5 847
Atlikusī vērtība	27 717	1 985	989	2 302	2 326	35 319	2 263
2020. gadā							
Pieaugums	346	48	430	673	165	1 662	457
Pārklasifikācija	-1	-6	6	-	-24	-25	25
Atsavinātie un norakstītie aktīvi	-	-146	-154	-86	-1 483	-1 869	-
Izmaksu tīrās pārmaiņas	345	-104	282	587	-1 342	-232	482
Nolietojums/amortizācija	-1 917	-252	-444	-251	-427	-3 291	-560
Pārklasifikācija	1	6	-6	-	24	25	-25
Atsavināto un norakstīto aktīvu uzkrātais nolietojums/amortizācija	-	144	153	86	1 386	1 769	-
Uzkrātā nolietojuma/amortizācijas tīrās pārmaiņas	-1 916	-102	-297	-165	983	-1 497	-585
2020. gada 31. decembrī							
Sākotnējo izmaksu vērtība	58 643	6 127	5 049	5 920	8 488	84 227	8 592
Uzkrātais nolietojums/amortizācija	-32 497	-4 348	-4 075	-3 196	-6 521	-50 637	-6 432
Atlikusī vērtība	26 146	1 779	974	2 724	1 967	33 590	2 160
2021. gadā							
Pieaugums	174	-	171	38	215	598	432
Pārklasifikācija	-	-	-	-	-145	-145	145
Atsavinātie un norakstītie aktīvi	-	-72	-240	-665	-421	-1 398	-34
Izmaksu tīrās pārmaiņas	174	-72	-69	-627	-351	-945	543
Nolietojums/amortizācija	-1 952	-234	-398	-279	-420	-3 283	-519
Pārklasifikācija	-	-	-	-	145	145	-145
Atsavināto un norakstīto aktīvu uzkrātais nolietojums/amortizācija	-	72	240	662	344	1 318	-
Uzkrātā nolietojuma/amortizācijas tīrās pārmaiņas	-1 952	-162	-158	383	69	-1 820	-664
2021. gada 31. decembrī							
Sākotnējo izmaksu vērtība	58 817	6 055	4 980	5 293	8 137	83 282	9 135
Uzkrātais nolietojums/amortizācija	-34 449	-4 510	-4 233	-2 813	-6 452	-52 457	-7 096
Atlikusī vērtība	24 368	1 545	747	2 480	1 685	30 825	2 039

Latvijas Bankas līgumsaistības par pamatlīdzekļu iegādi 2021. gada beigās bija 128 tūkst. eiro (2020. gada beigās – 24 tūkst. eiro).

14.2. Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā

2021. gada un 2020. gada beigās Latvijas Bankai piederēja 1070 SNB akciju, kas atbilda 0.19% no kopējā SNB parakstītā un apmaksātā kapitālā.

Latvijas Bankas īpašumā esošo SNB akciju kopējā nominālvērtība ir 5350 tūkst. SDR (katras akcijas nominālvērtība ir 5 tūkst. SDR), kas apmaksāta 1338 tūkst. SDR jeb 25% apmērā (sk. arī 45. skaidrojumu). Latvijas Bankas bilancē 2021. gada un 2020. gada beigās SNB akcijas uzrādītas patiesajā vērtībā. SNB akcijas netiek tirgotas publiskā vērtspapīru tirgū. Pēc Latvijas Bankas vērtējuma piemērotākā SNB akciju patiesās vērtības noteikšanas metode ir 70% no SNB tīrajiem aktīviem, pamatojoties uz aktuālākajiem publicētajiem SNB finanšu pārskatiem. Saskaņā ar SNB Statūtiem tās akcionāri ir vienīgi centrālās bankas. SNB akciju aplēstā patiesā vērtība 2021. gada beigās bija 37 309 tūkst. eiro (2020. gada beigās – 35 960 tūkst. eiro).

15. Banknotes apgrozībā

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Eiro banknotes	5 536 624	5 142 726
Latvijas Bankas eiro banknošu tīrā emisija	-56 941	-255 041
Banknošu pārdales Eirosistēmā korekcija	5 593 565	5 397 767
Kopā	5 536 624	5 142 726

Ievērojot to, ka eiro banknotes emitē visas eiro zonas NCB un ECB, tās savā bilancē uzrāda noteiktu daļu no kopējā Eirosistēmas emitēto eiro banknošu apjoma. Attiecīgā ECB daļa ir 8% no kopējā Eirosistēmas emitēto banknošu apjoma, eiro zonas NCB – pārējie 92%, kas sadalīti atbilstoši katras šīs NCB daļai ECB kapitālā un uzrādīti bilances postenī "Banknotes apgrozībā". Latvijas Bankai piešķirtā daļa no kopējā Eirosistēmas emitēto eiro banknošu apjoma ir lielāka nekā Latvijas Bankas faktiski emitēto eiro banknošu tīrais apjoms, tāpēc bilances postenī "Eirosistēmas iekšējās prasības" uzrādītas prasības pret ECB par banknošu pārdali Eirosistēmā.

Latvijas Bankas emitētās eiro monētas uzrādītas bilances postenī "Pārējās saistības" (sk. arī 22. skaidrojumu).

2021. gadā eiro banknošu pārrobežu plūsma samazinājās, samazinot Latvijas Bankā iemaksāto eiro banknošu apjoma pārsniegumu pār izmaksāto eiro banknošu apjomu, tādējādi negatīvā Latvijas Bankas eiro banknošu tīrā emisija sasniedza 56 941 tūkst. eiro. 2021. gada beigās Eirosistēmā kopumā eiro banknošu apjoms apgrozībā pieauga līdz 1544 mljrd. eiro (2020. gada beigās – 1435 mljrd. eiro), un tā rezultātā palielinājās Latvijas Bankas bilancē uzrādītā banknošu pārdales Eirosistēmā korekcija.

16. Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā

16.1. Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)

Pieprasījuma noguldījumu konti ietver kredītiestāžu, kurām ir pienākums glabāt obligātās rezerves, līdzekļu atlikumus. Šo kontu atlikumam rezervju prasību ietvaros piemēro pēdējo pieejamo Eirosistēmas galveno

refinansēšanas operāciju izsolēs izmantoto procentu likmi. Konta atlikumam, kas pārsniedz rezervju prasībās paredzēto apjomu, kopš 2014. gada jūnija piemērota zemākā no procentu likmēm (0% vai ECB noguldījumu iespējas procentu likme). ECB Padome 2019. gada 12. septembrī nolēma ieviest virsrezervju atlīdzības divu līmeņu sistēmu, saskaņā ar kuru daļu no kredītiestāžu likviditātes pārpalikuma, t.i., naudas līdzekļu atlikuma, kas pārsniedz rezervju prasības, atbrīvo no negatīvas noguldījumu iespējas procentu likmes piemērošanas.

Latvijas Bankā 2021. gada beigās pieprasījuma noguldījumu kontu atlikums bija 6 406 673 tūkst. eiro (2020. gada beigās – 6 053 812 tūkst. eiro), t.sk. obligātās rezerves 183 129 tūkst. eiro (2020. gada beigās – 168 154 tūkst. eiro).

16.2. Noguldījumu iespēja

Noguldījumu iespēja ir Eirosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru kredītiestādes izmanto, lai veiktu noguldījumus uz nakti par iepriekš noteiktu procentu likmi. Latvijas Bankā 2021. gada un 2020. gada beigās nebija veikti šādi noguldījumi.

17. Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Saistības par līgumiem par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu	612 898	551 537
Saistības par zibmaksājumu servisa nodrošināšanu	36 848	26 209
Kopā	649 746	577 746

18. Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem

Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem ietver Latvijas valdības un citu finanšu institūciju pieprasījuma noguldījumus. Valdības noguldījumi ietver Latvijas Bankas pieņemtos Valsts kases pieprasījuma noguldījumus, Latvijas Bankai veicot Latvijas valdības finanšu aģenta funkcijas.

19. Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem

Saistības eiro pret citām finanšu institūcijām galvenokārt ietver līgumu par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu ietvaros piesaistītos līdzekļus.

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Citas finanšu institūcijas	56 509	237 745
Starptautiskais Valūtas fonds	1 436	983
Eiropas Komisija	10	9
Kopā	57 955	238 737

20. Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Saistības par līgumiem par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu	1 049 849	472 636
Latvijas valdības pieprasījuma noguldījumi	544 413	143 350
Kopā	1 594 262	615 986

21. Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Saistības par līgumiem par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu	347 148	1 042 015
Saistības par zelta mijmaiņas līgumiem	341 211	321 995
Kopā	688 359	1 364 010

22. Pārējās saistības

(tūkst. eiro)

	Skaidrojumus	2021	2020
Uzkrājumi tirgus riskam un kredīriskam	36.	295 697	281 723
Euro monētas apgrozībā	22.1.	86 274	79 690
Lata banknotes apgrozībā	22.1.	19 264	22 584
Uzkrātie izdevumi un tamlīdzīgas saistības		15 353	13 637
Atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi	24.	12 257	7 479
Lata monētas apgrozībā	22.1.	2 631	2 750
Nodokļu saistības		703	19
Citas pārējās saistības		4 204	1 818
Kopā		436 383	409 700

22.1. Banknotes un monētas apgrozībā

Euro monētas apgrozībā ietver Latvijas Bankas emitētās un apgrozībā esošās euro monētas, izņemot kolekcijas monētas. Saistību par lata banknotēm un monētām apgrozībā apjoms noteikts, ievērojot šo lata naudas zīmju apmaiņas iespējamību 20 gadu laikā kopš eiro ieviešanas (sk. arī 2.2. skaidrojumu).

Papildus bilancē uzrādītajām Latvijas Bankas emitētajām lata un eiro apgrozības monētām 2021. gada beigās apgrozībā bija arī eiro kolekcijas monētas, lata jubilejas un piemiņas monētas un dārgmetāla apgrozības monētas (kopējā nominālvērtība – 7096 tūkst. eiro; 2020. gada beigās – 7034 tūkst. eiro). Šīs apgrozībā esošās monētas nav ietvertas bilances postenī "Pārējās saistības" (sk. arī 45. skaidrojumu).

Bilancē kā saistības 2021. gada beigās nav uzrādītas emitētās lata naudas zīmes 97 980 tūkst. eiro apjomā (lata banknotes 38 189 tūkst. eiro apjomā un lata monētas 59 791 tūkst. eiro apjomā; 2020. gada beigās – 95 600 tūkst. eiro, t.sk. lata banknotes 35 791 tūkst. eiro apjomā un lata monētas 59 808 tūkst. eiro apjomā), kuru apmaiņas iespējamība ir zema (sk. arī 45. skaidrojumu). Lata naudas zīmju apmaiņas iespējamība tiek novērtēta katru gadu, pamatojoties uz faktiskajiem šo naudas zīmju apmaiņas datiem.

23. Kapitāls un rezerves

	Pamatkapitāls	Rezerves kapitāls	Pārvērtēšanas kots	Pārskata gada peļņa	Kapitāls un rezerves
2019. gada 31. decembrī	100 000	240 733	265 742	27 155	633 630
2020. gadā					
Tīrās pārmaiņas pārvērtēšanas, realizēšanas un pārvērtēšanas rezultāta atzīšanas peļņas un zaudējumu aprēķinā rezultātā	x	x	152 131	x	152 131
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	x	x	x	-19 009	-19 009
Rezerves kapitālā ieskaitītā peļņas daļa	x	8 146	x	-8 146	-
Pārskata gada peļņa	x	x	x	26 646	26 646
2020. gada 31. decembrī	100 000	248 879	417 873	26 646	793 398
2021. gadā					
Tīrās pārmaiņas pārvērtēšanas, realizēšanas un pārvērtēšanas rezultāta atzīšanas peļņas un zaudējumu aprēķinā rezultātā	x	x	113 001	x	113 001
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	x	x	x	-18 652	-18 652
Rezerves kapitālā ieskaitītā peļņas daļa	x	7 994	x	-7 994	-
Pārskata gada peļņa	x	x	x	20 908	20 908
2021. gada 31. decembrī	100 000	256 873	530 874	20 908	908 655

Latvijas Bankas kapitālu un rezerves veido pamatkapitāls, rezerves kapitāls, pārvērtēšanas kots, kā arī nesadalītā pārskata gada peļņa.

Tiesību akti nenosaka kapitāla pietiekamības prasības Latvijas Bankai, tomēr tās kapitāla apjomam jābūt atbilstošam, lai veicinātu uzticēšanos īstenotajai monetārajai politikai un nodrošinātu Latvijas Bankas darbību un finansiālo neatkarību, īstenojot ECBS un ECB Statūtos un likumā "Par Latvijas Banku" noteiktos uzdevumus. Monetārās politikas īstenošana, kā arī pakļautība finanšu un darbības riskiem var negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas ienākumus vai radīt zaudējumus, kas sedzami no Latvijas Bankas kapitāla un rezervēm.

Latvijas Bankas pamatkapitālu vēsturiski izveidojuši valsts piešķirtie līdzekļi, pārvedumi no rezerves kapitāla un Latvijas Bankas peļņas atskaitījumi.

Likums "Par Latvijas Banku" nosaka, ka Latvijas Banka valsts ieņēmumos ieskaita pārskata gadā gūtās peļņas daļu, kas aprēķināta, piemērojot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā noteikto uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi, un veic maksājumu par valsts kapitāla izmantošanu 50% apmērā no pārskata gadā gūtās peļņas, kā arī to, ka Latvijas Bankas padomei,

apstiprinot gada pārskatu, ir tiesības pieņemt lēmumu par maksājuma procentu apmēra samazināšanu par valsts kapitāla izmantošanu, ja tas nepieciešams Latvijas Bankas rezerves kapitāla palielināšanai saistībā ar finanšu riskiem, kuriem Latvijas Banka pakļauta tās uzdevumu izpildē. 2021. gada un 2020. gada beigās spēkā esošā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme bija 20%. Tādējādi, ja Latvijas Bankas padome neņem citādi, 2022. gadā valsts ieņēmumos ieskaitāmi 70% no Latvijas Bankas 2021. gadā gūtās peļņas jeb 14 636 tūkst. eiro. 2021. gadā Latvijas Banka valsts ieņēmumos ieskaitīja 18 652 tūkst. eiro, bet 2020. gadā – 19 009 tūkst. eiro.

Pēc minēto atskaitījumu veikšanas saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" Latvijas Bankas peļņas atlikums ieskaitāms rezerves kapitālā. Rezerves kapitāls izveidots iespējamo zaudējumu segšanai.

Pārvērtēšanas konts ietver finanšu instrumentu un zelta pozitīvo pārvērtēšanas rezultātu. Grāmatvedības politika, kas saskaņota ar ECB tiesību aktos par grāmatvedību un finanšu pārskatiem noteiktajiem grāmatvedības pamatprincipiem un aprakstīta 2. skaidrojumā, nosaka, ka tikai realizētie guvumi tiek atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, bet nerealizētie guvumi – bilances posteņi "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve, jo tas veicina kapitāla saglabāšanu nelabvēlīgu finanšu instrumentu un zelta cenu pārmaiņu apstākļos.

Pārvērtēšanas konta pārmaiņas 2021. un 2020. gadā bija šādas.

(tūkst. eiro)

	2021	Atzīšana peļņas un zaudējumu aprēķinā	Pārvēr- tēšana	Realī- zēšana	2020
Līdzdalības kapitālā pārvērtēšanas rezerve	34 800	-	1 349	-	33 451
Ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts	164 481	935	31 864	-1	131 683
Procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts	-	21	-21	-	-
Vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts	331 593	35 662	86 478	-43 286	252 739
Kopā	530 874	36 618	119 670	-43 287	417 873

	2020	Atzīšana peļņas un zaudējumu aprēķinā	Pārvēr- tēšana	Realī- zēšana	2019
Līdzdalības kapitālā pārvērtēšanas rezerve	33 451	-	1 619	-	31 832
Ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts	131 683	28 642	11 622	-	91 419
Procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts	-	296	-296	-62	62
Vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts	252 739	6 299	128 005	-23 994	142 429
Kopā	417 873	35 237	140 950	-24 056	265 742

Līdzdalības kapitālā pārvērtēšanas rezerve izveidota, lai uzskaitītu SNB akciju pārvērtēšanas rezultātu. SNB akciju pārvērtēšanas rezultātu neatzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā.

24. Atvasinātie finanšu instrumenti un valūtas maiņas tagadnes līgumi

Lai pārvaldītu ar ieguldījumiem saistīto procentu likmju risku un valūtas risku, Latvijas Banka veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes un tagadnes līgumiem, valūtas, zelta un procentu likmju mijmaiņas līgumiem, vērtspapīru nākotnes darījumus un darījumus ar biržā tirgotajiem procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumiem. Šo darījumu līgumvērtība vai nosacītā vērtība un uzskaites vērtība 2021. gada un 2020. gada beigās bija šāda.

(tūkst. eiro)

	Līgumvērtība vai nosacītā vērtība		Uzskaites vērtība			
			Aktīvi		Saistības	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi						
Valūtas maiņas nākotnes līgumi un valūtas mijmaiņas līgumi	2 477 704	2 487 071	4 091	31 971	11 604	5 004
Valūtas maiņas tagadnes līgumi	403 020	409 272	1 663	-	-	1 354
Vērtspapīru nākotnes darījumi	1 817 672	1 186 202	1 448	2 197	618	812
Procentu likmju mijmaiņas līgumi	37 696	24 366	1	1	35	309
Kopā	x	x	7 203	34 169	12 257	7 479
Atvasinātie biržā netirgotie zelta mijmaiņas līgumi	341 211	321 995	344 166	330 139	339 203	322 104
Atvasinātie biržā tirgotie līgumi						
Procentu likmju nākotnes līgumi	869 374	912 276	x	x	x	x
Valūtas maiņas nākotnes līgumi	-	100 000	x	x	x	x

Atvasināto biržā netirgoto līgumu un valūtas maiņas tagadnes līgumu uzskaites vērtība uzrādīta bilances postenī "Pārējie aktīvi" vai "Pārējās saistības" (sk. arī 14. un 22. skaidrojumu). Tā kā par atvasināto biržā tirgoto līgumu patiesās vērtības ikdienas pārmaiņām tiek veikts norēķins, tās uzrādītas kā pieprasījuma noguldījumi attiecīgajā bilances aktīvu postenī.

Lai ierobežotu zelta uzturēšanas izmaksas un paaugstinātu finanšu ieguldījumu ienesīgumu, Latvijas Banka izmanto zelta mijmaiņas līgumus (sk. arī 6. un 21. skaidrojumu).

Nozīmīgākie riski un to pārvaldīšanas principi

25. Risku pārvaldīšana

Galvenie ar Latvijas Bankas darbību saistītie riski ir finanšu riski un darbības riski. Latvijas Banka risku pārvaldīšanu organizē un veic saskaņā ar Latvijas Bankas padomes pieņemto "Latvijas Bankas risku pārvaldīšanas politiku".

Risku pārvaldīšanu Latvijas Bankā veic sistemātiska procesa ietvaros, identificējot, analizējot un novērtējot riskus, plānojot un īstenojot risku ierobežošanas pasākumus, pārtraugot un regulāri pārskatot riskus ar mērķi laikus apzināt, attiecīgi novērtēt un efektīvi pārvaldīt riskus, kuri var negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas finansiālo stāvokli un darbības finanšu rezultātus, kā arī Latvijas Bankas spēju kvalitatīvi un efektīvi veikt normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus, t.sk. piedalīties ECBS funkciju izpildes nodrošināšanā.

Risku pārvaldīšanas procesu organizē saskaņā ar starptautiskiem labās prakses principiem risku pārvaldīšanas jomā, ņemot vērā Latvijas Bankas mērķus un uzdevumus un ārējās vides norises, kā arī ievērojot ECB noteiktās prasības.

25.1. Finanšu riski

Nozīmīgākie finanšu riski, kam ikdienā pakļauta Latvijas Banka, ir tirgus risks (cenas, procentu likmju un valūtas risks), kredītrisks un likviditātes risks. Finanšu riskus pārvalda ar mērķi mazināt iespējamu negatīvu ietekmi uz Latvijas Bankas finanšu stāvokli un darbības finanšu rezultātiem finanšu tirgus faktoru nelabvēlīgu pārmaiņu vai darbījuma partnera saistību neizpildes dēļ. Pārvaldot finanšu riskus, ievēro pieļaujamos finanšu risku veidus un to parametrus, kuru ietvaros ilgtermiņā nodrošina ieguldījumu vērtības saglabāšanu, nepieciešamās likviditātes nodrošināšanu un ienākumu gūšanu.

Latvijas Banka ar tās ieguldījumiem saistītos finanšu riskus pārvalda saskaņā ar Latvijas Bankas padomes pieņemto kārtību, kurā noteiktās ieguldījumu politikas galvenie principi izklāstīti 4. skaidrojumā. Ieguldījumi tiek pārvaldīti, tos grupējot dažādos ieguldījumu portfeļos. Finanšu instrumentu ieguldījumu portfeļiem noteikti neitrālā portfeļa parametri, kas raksturo attiecīgā ieguldījumu portfeļa finanšu risku pieņemamo lielumu (līmeni) un gaidāmo ienesīgumu. Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa kontrolē ieguldījumu atbilstību noteiktajām prasībām un, ja rodas novirzes no Latvijas Bankas padomes kārtībā noteiktā, informē par to saskaņā ar Latvijas Bankas padomes pieņemto kārtību.

Ieguldījumu, t.sk. ar tiem saistīto finanšu risku, pārvaldīšanai izveidotā Latvijas Bankas investīciju komiteja izstrādā ieguldījumu pārvaldīšanas stratēģiju, apstiprina ieguldījumu veikšanas taktiku un nosaka detalizētākus finanšu risku limitus, kā arī pārrauga ārējo pārvaldītāju darbību. Latvijas Bankas investīciju komiteja reizi ceturksnī pārskata ieguldījumu stratēģiju, bet reizi nedēļā saņem un izvērtē finanšu ieguldījumu portfeļu vadītāju ziņojumus par notikumiem finanšu tirgos un viņu sagatavotās finanšu tirgus attīstības prognozes, finanšu risku vadītāju ziņojumus, kā arī apstiprina ieguldījumu pārvaldīšanas taktiku nākamajai nedēļai. Tirgus operāciju pārvalde regulāri informē Latvijas Bankas padomi par ieguldījumu pārvaldīšanas rezultātiem.

VSAIP un PĀAIP ietvaros Latvijas Banka veic aktīvu iegādes saskaņā ar ECB Padomes lēmumiem. Latvijas Banka šīs iegādes veic un finanšu riskus pārvalda atbilstoši ECB Padomes pamatnostādnēm un Latvijas Bankas padomes pieņemtajai kārtībai. Finanšu riski, kas rodas monetārās politikas īstenošanas rezultātā, tiek sadalīti starp eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā, izņemot riskus saistībā ar VSAIP un PĀAIP ietvaros Latvijas Bankas veiktajām Latvijas valdības vērtspapīru iegādēm.

25.1.1. Tirgus risks

Tirgus risks raksturo iespēju ciest zaudējumus finanšu tirgus faktoru nelabvēlīgu pārmaiņu dēļ.

Procentu likmju risku Latvijas Bankai rada ieguldījumi procentu likmju maiņai pakļautos parāda vērtspapīros un atvasinātajos procentu likmju finanšu instrumentos, kas iegādāti ieguldījumu pārvaldīšanas ietvaros. Latvijas Banka pārvalda procentu likmju risku, izmantojot katram ieguldījumu portfelim atsevišķi noteikto efektīvā procentu riska indeksu (*effective duration*) un pieļaujamo noviržu limitus.

Latvijas Bankas pakļautību valūtas riskam nosaka tās ieguldījumu struktūra. Latvijas Banka pārvalda valūtas risku, nosakot, ka neitrālais portfelis ir izteikts eiro, novēršot valūtas risku (izņemot piesaistīto ieguldījumu portfeli, kura valūtas struktūru veido atbilstoši attiecīgo saistību valūtai, kā arī zelta portfeli un kapitāla vērtspapīru portfeļus, kuros ieguldījumi tiek veikti attiecīgajā akciju indeksā ietilpstošo akciju denominācijas valūtās) un izmantojot sekošanas novirzes (*tracking error*) limitus attiecībā pret atbilstošo neitrālo portfeli. Sekošanas novirzi aprēķina kā ieguldījumu portfeļa un attiecīgā neitrālā portfeļa gaidāmo gada ienesīgumu starpības standartnovirzi. 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos, ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļos un attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfelī iekļauto ieguldījumu (sk. 4. skaidrojumu) kopējais tirgus risks tiek ierobežots, nosakot maksimāli pieļaujamo sekošanas novirzi. Sekošanas novirze 2021. un 2020. gadā atspoguļota 28. skaidrojumā.

Novirzes no neitrālā portfeļa valūtas struktūras rada atklāto valūtas pozīciju. Lai panāktu atklāto valūtas pozīciju atbilstību limitiem, Latvijas Banka ierobežo valūtas risku, izmantojot biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus un valūtas mijmaiņas līgumus un biržā tirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus.

Kapitāla vērtspapīru portfeļi ir pakļauti tirgus cenu riskam (riskam, ka cenu pārmaiņu gadījumā ieguldījuma vērtība var samazināties). Tā kā kapitāla vērtspapīru portfeļiem ir augsta diversifikācijas pakāpe, tie galvenokārt pakļauti sistēmisku akciju cenu svārstību riskam.

Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa kontrolē ieguldījumu portfeļu efektīvā procentu likmju riska indeksa, sekošanas novirzes un atklāto valūtas pozīciju atbilstību Latvijas Bankas padomes pieņemtajai kārtībai un attiecīgajiem Latvijas Bankas investīciju komitejas lēmumiem.

Latvijas Bankas pakļautība tirgus riskam (stāvoklis 2021. gada un 2020. gada beigās) atspoguļota 26.–28. skaidrojumā.

25.1.2. Kredītrisks

Kredītrisks raksturo iespēju ciest zaudējumus darījuma partnera saistību neizpildes dēļ. Latvijas Bankai kredītrisks galvenokārt rodas, veicot ieguldījumus ārvalstu finanšu instrumentos, kā arī monetārās politikas operāciju rezultātā. Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem ar monetārās politikas īstenošanu saistītie riski, tiem īstenojoties, tiek sadalīti starp eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā, izņemot riskus saistībā ar VSAIP un PĀAIP ietvaros Latvijas Bankas veiktajām Latvijas valdības vērtspapīru iegādēm.

Latvijas Banka ierobežo ar ieguldījumiem ārvalstu finanšu instrumentos saistīto kredītrisku, nosakot limitus ieguldījumiem ar dažādu kredīt kvalitāti. Kredīt kvalitāte tiek noteikta, pamatojoties uz starptautisko kredītreitingu aģentūru *Fitch Ratings*, *Moody's Investors Service*, *Standard & Poor's* un DBRS noteiktajiem kredītreitingiem. Ierobežojumi noteikti arī maksimālajam ieguldījumu apjomam vienas grupas finanšu instrumentos, kā arī ar vienu partneri noslēgto un viena emitenta emitēto finanšu instrumentu apjomam. Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru nākotnes darījumi daļēji nodrošināti ar īstermiņa finanšu instrumentiem. Lai samazinātu kredītrisku attiecībā uz biržā netirgoto atvasināto finanšu instrumentu darījuma partneriem, Latvijas Banka slēdz ar tiem Starptautiskās Mijmaiņas darījumu un atvasināto finanšu instrumentu asociācijas (*International Swaps and*

Derivatives Association, Inc.; ISDA) standartizētos līgumus (*ISDA Master Agreement*) un to pielikumus par finanšu nodrošinājumu (*Credit Support Annex*). Lai samazinātu kredītrisku attiecībā uz vērtspapīra pārdošanas ar atpirkšanu un vērtspapīra pirkšanas ar atpārdošanu līgumu darījuma partneriem, Latvijas Banka slēdz ar tiem Vērtspapīru un finanšu tirgu asociācijas (*Securities Industry and Financial Markets Association*; SIFMA) un Starptautiskās kapitāla tirgus asociācijas (*International Capital Market Association*; ICMA) standartizētos līgumus (*Global Master Repurchase Agreement*), bet ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļu ārējie pārvaldītāji slēdz ar darījuma partneriem *Treasury Market Practices Group* (TMPG) standartizētos līgumus (*Master Securities Forward Transaction Agreement*). Lai kontrolētu ar Latvijas Bankas ieguldījumiem saistīto kredītrisku, Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa uzrauga esošā kredītriska atbilstību Latvijas Bankas padomes pieņemtajai kārtībai.

Kredītiestādēm 2021. un 2020. gadā izsniegtie aizdevumi monetārās politikas operāciju rezultātā bija nodrošināti ar vērtspapīru ķīlu atbilstoši ECB noteiktajām prasībām. Tirgus operāciju pārvalde regulāri kontrolē attiecīgo aizdevumu nodrošinājuma pietiekamību un tā atbilstību ECB noteiktajām prasībām, kā arī uztur Latvijas Republikā emitēto un glabāto monetārās politikas operācijās izmantojamo atbilstošo vērtspapīru sarakstu.

Latvijas Bankas pakļautība kredītriskam (stāvoklis 2021. gada un 2020. gada beigās) atspoguļota 30.–32. skaidrojumā.

25.1.3. Likviditātes risks

Likviditātes risks raksturo nespēju īsā laikā un par konkurējošu tirgus cenu atsavināt ieguldījumus. Līdz ar Latvijas dalību eiro zonā ir būtiski mazinājusies likviditātes nepieciešamība, kā arī risks, kas izriet no nespējas laikus izpildīt saistības. Īstenojot ieguldījumu stratēģiju, Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, noteiktu ieguldījumu apjomu izvietojot likvīdos starptautisko institūciju, ārvalstu valdību un korporatīvā sektora emitētos parāda vērtspapīros, īstermiņa noguldījumos ārvalstu finanšu institūcijās un citos finanšu instrumentos. Latvijas Bankas aktīvu un saistību likviditātes struktūra 2021. gada un 2020. gada beigās atspoguļota 29. skaidrojumā.

Likviditātes risku var ierobežot, diversificējot ieguldījumus. Tāpēc Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, nosakot ierobežojumus maksimālajam ieguldījumu apjomam vienas grupas finanšu instrumentos, kā arī viena emitenta emitēto finanšu instrumentu apjomam.

25.2. Darbības riski

Darbības riskus pārvalda ar mērķi nodrošināt efektīvu procesa vai projekta kvalitatīva rezultāta sasniegšanu noteiktajā laikā, kā arī procesa nepārtrauktu, atbilstošu un drošu izpildi, mazinot tādu iespējamu negatīvu ietekmi uz Latvijas Bankas spēju veikt tās uzdevumus, reputāciju vai finansiālo stāvokli un darbības finanšu rezultātiem, kuru var radīt Latvijas Bankas procesu neatbilstoša vai kļūdaina izpilde, darbinieka darbība vai bezdarbība, vai darbinieka nepieejamība, Latvijas Bankas informācijas sistēmas, informācijas sistēmu infrastruktūras vai pārējās Latvijas Bankas infrastruktūras neatbilstoša darbība vai nepieejamība vai ārējie apstākļi.

Latvijas Banka darbības riskus pārvalda vienotā darbības risku pārvaldīšanas ietvarā, kur būtiskākie no darbības riskiem ir atbilstības riski (t.sk. interešu konflikta novēršanas, pretkorupcijas kontroles, fizisko personu datu aizsardzības, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas un darba vides aizsardzības nodrošināšanas

jomās), darbības nepārtrauktības riski, fiziskās drošības riski, informācijas drošības riski un informācijas sistēmu, t.sk. kiberdrošības, riski.

Darbības riskus Latvijas Bankā pārvalda procesos un projektos, klasificējot procesus un riskus, novērtējot risku ietekmi uz procesa vai projekta rezultātu un atkarībā no procesu un risku klasifikācijas nosakot un īstenojot piemērotāko rīcību, lai nodrošinātu atbilstošu risku pārvaldīšanu. Darbības risku vadības pārvalde uztur vienotu darbības risku pārvaldīšanas ietvaru, organizē darbības risku pārvaldīšanas procesu un incidentu pārvaldīšanu, kā arī regulāri sniedz informāciju par darbības risku pārvaldīšanu atbilstoši Latvijas Bankas tiesību aktos noteiktajam. Pilnveidotais risku pārvaldīšanas process balstās uz labāko praksi risku pārvaldīšanas jomā un koncentrē darbības risku pārvaldīšanai paredzētos resursus, tādējādi veidojot efektīvāku šā procesa pārvaldīšanas modeli. Darbības risku pārvaldīšanu pārtrauga Latvijas Bankas darbības risku pārraudzības komiteja.

Atbilstības riskus pārvalda ar mērķi nodrošināt Latvijas Bankas darbības atbilstību tiesību aktu prasībām.

Latvijas Bankas darbības nepārtrauktības riskus pārvalda ar mērķi mazināt iespējamu negatīvu ietekmi uz kritisko procesu izpildi, kuru pārtraukšana var izraisīt negatīvas sekas Latvijas finanšu sistēmai vai negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas uzdevumu veikšanu, t.sk. nodrošinot kritisko procesu nepārtrauktu izpildi vai atjaunošanu pēc iespējas īsākā laikā un pilnā apjomā to izpildes traucējumu vai pārtraukumu gadījumos, kā arī incidentu efektīvu pārvaldīšanu.

Fiziskās drošības riskus, t.sk. ar ugunsdrošību un civilo aizsardzību saistītus riskus, pārvalda ar mērķi nodrošināt personu, Latvijas Bankas objektu, vērtību pārvaldījumu un citu pasākumu fizisko drošību, prioritāru uzmanību pievēršot personu dzīvības un veselības aizsardzībai.

Informācijas drošības riskus pārvalda ar mērķi nepieļaut aizsargājamas informācijas nesankcionētu izpaušanu vai izmantošanu, klasificējot informāciju pēc tās konfidencialitātes un atbilstoši to aizsargājot, vienlaikus rūpējoties, lai aizsardzības pasākumi Latvijas Banku nekavētu laikus sniegt neklasificētu informāciju tās sadarbības partneriem un sabiedrībai.

Informācijas sistēmu, t.sk. kiberdrošības, riskus pārvalda ar mērķi mazināt iespējamu negatīvu ietekmi uz Latvijas Bankas informācijas sistēmu un infrastruktūras pieejamību, drošību un integritāti. Latvijas Bankā informācijas sistēmas klasificē, ņemot vērā to nozīmīgumu Latvijas Bankas uzdevumu veikšanā un tajās apstrādājamo datu konfidencialitātes, integritātes un pieejamības prasības un nosakot katram klasifikācijas līmenim atbilstošu fizisko un loģisko aizsardzību.

Latvijas Banka veic darbinieku izglītošanu risku pārvaldīšanas jomā, t.sk. nolūkā uzturēt atbilstošas darbinieku zināšanas un prasmes, un regulāri rīko mācības un testus.

Darbības risku ierobežošanas pasākumu ietvaros Latvijas Banka ir apdrošināta pret noteiktu darbības risku iespējamām sekām.

2021. gadā darbības risku pārvaldīšanas jomā galvenā uzmanība bija pievērsta ar Covid-19 pandēmiju, ar attālināto darbu saistīto risku pārvaldīšanai, fiziskās drošības ietvara pārmaiņas riskiem, kā arī riskiem, kas saistīti ar FKTK pievienošanas 2023. gada 1. janvārī procesu. 2021. gadā darbības riski tika atbilstoši pārvaldīti, un īstenojamie risku ierobežošanas pasākumi ierobežo šos riskus līdz pieļaujamam līmenim.

26. Valūtu struktūra

98

(tūkst. eiro)

	EUR	USD	CAD	GBP	Zelts	Pārējie	Kopā
2021. gada 31. decembrī							
Kopā aktīvi	19 865 163	3 795 589	359 253	439 453	344 166	270 805	25 074 429
Kopā pasīvi	22 989 156	1 487 248	302 731	207 936	-	87 358	25 074 429
Bilances tīrā pozīcija	-3 123 993	2 308 341	56 522	231 517	344 166	183 447	-
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	2 018 068	-1 759 042	-29 245	-199 913	-	-34 922	-5 054
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-1 105 925	549 299	27 277	31 604	344 166	148 525	-5 054
Bilances un ārpusbilances tīrās pozīcijas attiecība pret kopējiem aktīviem (%)	-4.4	2.2	0.1	0.1	1.4	0.6	0.0
2020. gada 31. decembrī							
Kopā aktīvi	18 443 448	3 400 387	367 842	348 093	330 139	155 833	23 045 742
Kopā pasīvi	21 108 390	1 445 139	337 486	127 662	-	27 065	23 045 742
Bilances tīrā pozīcija	-2 664 942	1 955 248	30 356	220 431	330 139	128 768	-
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	1 842 451	-1 575 561	-10 287	-195 983	-	-33 930	26 690
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-822 491	379 687	20 069	24 448	330 139	94 838	26 690
Bilances un ārpusbilances tīrās pozīcijas attiecība pret kopējiem aktīviem (%)	-3.5	1.6	0.1	0.1	1.4	0.4	0.1

27. Procentu likmju maiņas termiņš

Tabulā atspoguļota Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņu pakļautība procentu likmju pārmaiņām. Tajā iekļautie posteņi uzrādīti to uzskaites vērtībā, izņemot ārpusbilances posteņus iekļautos biržā tirgotos procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumus un vērtspapīru nākotnes darījumus, kas uzrādīti to nosacītajā vērtībā. Tabulā iekļautie un procentu likmju maiņai pakļautie posteņi klasificēti pēc pārskata gada 31. decembrim tuvākā – procentu likmju maiņas vai atlikušā līguma termiņa – datuma.

	Līdz 3 mēn.	3-12 mēn.	1-3 gadi	3-5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Bez procentiem	Kopā
2021. gada 31. decembrī							
Zelts un zeltā izteiktās prasības	-	-	-	-	-	344 166	344 166
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	14 124	272 185	99 584	462 493	2 327 595	1 319 200	4 495 181
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	-	-	17 775	87 739	83 817	339 097	528 428
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	1 230	-	-	1 623	164 471	6 757	174 081
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	-	-	616 600	-	-	-	616 600
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	4 138	-	-	-	-	117	4 255
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	-	-	261 894	180 054	12 398 048	-	12 839 996
Eirosistēmas iekšējās prasības	5 750 951	-	-	-	-	117 057	5 868 008
Pārējie aktīvi	5	34	426	2 650	82 203	118 396	203 714
Kopā aktīvi	5 770 448	272 219	996 279	734 559	15 056 134	2 244 790	25 074 429
Banknotes apgrozībā	-	-	-	-	-	5 536 624	5 536 624
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	6 406 673	-	-	-	-	-	6 406 673
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas kredītiestādēm	649 746	-	-	-	-	-	649 746
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	3 438 792	-	-	-	-	-	3 438 792
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	56 519	-	-	-	-	1 436	57 955
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	1 594 262	-	-	-	-	-	1 594 262
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	688 359	-	-	-	-	-	688 359
Eirosistēmas iekšējās saistības	5 322 638	-	-	-	-	34 342	5 356 980
Pārējās saistības	24 198	-	-	-	-	412 185	436 383
Kapitāls un rezerves	-	-	-	-	-	908 655	908 655
Kopā pasīvi	18 181 187	-	-	-	-	6 893 242	25 074 429
Bilances tīrā pozīcija	-12 410 739	272 219	996 279	734 559	15 056 134	-4 648 452	-
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu prasības	4 423 728	33 551	180 823	42 681	886 285	-	5 567 068
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu saistības	4 031 948	-	146 151	133 672	1 260 351	-	5 572 122
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-12 018 959	305 770	1 030 951	643 568	14 682 068	-4 648 452	-5 054

(turpinājums)

(tūkst. eiro)

100

	Līdz 3 mēn.	3-12 mēn.	1-3 gadi	3-5 gadi	līgāk par 5 gadiem	Bez procentiem	Kopā
2020. gada 31. decembrī							
Zelts un zeltā izteiktās prasības	-	-	-	-	-	330 139	330 139
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	201 815	163 406	119 098	653 618	2 137 144	695 699	3 970 780
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	-	-	95 974	112 328	115 143	10 261	333 706
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	-	-	205	6 908	97 408	14 622	119 143
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	-	-	1 260 000	-	-	-	1 260 000
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	-	-	-	-	-	120	120
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	-	-	247 995	193 961	10 687 484	-	11 129 440
Eirosistēmas iekšējās prasības	-	-	-	-	-	5 673 974	5 673 974
Pārējie aktīvi	192	4	1 433	4 029	86 166	136 616	228 440
Kopā aktīvi	202 007	163 410	1 724 705	970 844	13 123 345	6 861 431	23 045 742
Banknotes apgrozībā	-	-	-	-	-	5 142 726	5 142 726
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	6 053 812	-	-	-	-	-	6 053 812
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	574 869	-	-	-	-	2 877	577 746
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	3 012 014	-	-	-	-	-	3 012 014
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	232 019	-	-	-	-	6 718	238 737
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	615 986	-	-	-	-	-	615 986
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	1 364 010	-	-	-	-	-	1 364 010
Eirosistēmas iekšējās saistības	4 809 553	-	-	-	-	28 060	4 837 613
Pārējās saistības	463	-	-	-	-	409 237	409 700
Kapitāls un rezerves	-	-	-	-	-	793 398	793 398
Kopā pasīvi	16 662 726	-	-	-	-	6 383 016	23 045 742
Bilances tīrā pozīcija	-16 460 719	163 410	1 724 705	970 844	13 123 345	478 415	-
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu prasības	3 464 812	16 299	417 896	4 700	789 748	-	4 693 455
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu saistības	4 201 209	31 782	60 328	98 688	274 758	-	4 666 765
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-17 197 116	147 927	2 082 273	876 856	13 638 335	478 415	26 690

28. Sekošanas novirze

1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos, ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļos un attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfeļi iekļauto ieguldījumu pakļautību kopējam tirgus riskam un kredīriskam raksturo sekošanas novirze, ko mēra kā ieguldījumu portfeļa un attiecīgā neitrālā portfeļa gaidāmās gada ienesīgumu starpības standartnovirzi (sk. arī 25.1. skaidrojumu). 2021. gada un 2020. gada beigās faktiskā (*ex post*) sekošanas novirze bija šāda.

	2021	2020
1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļi	34	89
Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļi	102	159
Attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfelis	14	17

Paredzamā (*ex ante*) sekošanas novirze attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfeļi gada laikā nepārsniedz 30 bāzes punktu, un šā ierobežojuma izpildi kontrolē attiecīgais ārējais pārvaldītājs. Paredzamā (*ex ante*) sekošanas novirze 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos un ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļos gada laikā bija šādos bāzes punktu intervālos.

	Uzskaites vērtība (gada beigās; tūkst. eiro)	Paredzamā sekošanas novirze (darbadienu skaits)				
		10–39	40–69	70–99	100–139	140–179
2021. gadā						
1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļi	3 209 547	107	145	-	-	-
Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļi	1 186 537	-	143	106	3	-
2020. gadā						
1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļi	3 445 980	51	106	45	23	26
Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļi	1 211 775	49	8	146	48	-

29. Likviditātes struktūra

Likviditātes struktūrā aktīvu posteņi uzrādīti atkarībā no Latvijas Bankas spējas tos pārvērst naudā. Saistību posteņi uzrādīti pēc to gaidāmā dzēšanas termiņa.

(tūkst. eiro)

	Līdz 3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.	Bez noteikta termiņa	Kopā
2021. gada 31. decembrī				
Aktīvi				
Zelts un zeltā izteiktās prasības	344 166	-	-	344 166
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	4 495 181	-	-	4 495 181
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	528 428	-	-	528 428
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	174 081	-	-	174 081
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	-	616 600	-	616 600
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	4 255	-	-	4 255
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	12 671 750	168 246	-	12 839 996
Eirosistēmas iekšējās prasības	769	-	5 867 239	5 868 008
Pārējie aktīvi	131 911	-	71 803	203 714
Kopā aktīvi	18 350 541	784 846	5 939 042	25 074 429
Saistības				
Banknotes apgrozībā	-	-	5 536 624	5 536 624
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	6 406 673	-	-	6 406 673
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	649 746	-	-	649 746
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	3 438 792	-	-	3 438 792
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	57 955	-	-	57 955
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	1 594 262	-	-	1 594 262
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	688 359	-	-	688 359
Eirosistēmas iekšējās saistības	5 356 980	-	-	5 356 980
Pārējās saistības	328 191	-	108 192	436 383
Kopā saistības	18 520 958	-	5 644 816	24 165 774
Tīrā pozīcija	-170 417	784 846	294 226	x

(turpinājums)

(tūkst. eiro)

103

	Līdz 3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.	Bez noteik- ta termiņa	Kopā
2020. gada 31. decembrī				
Aktīvi				
Zelts un zeltā izteiktās prasības	330 139	-	-	330 139
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	3 970 780	-	-	3 970 780
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	333 706	-	-	333 706
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	119 143	-	-	119 143
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	-	1 260 000	-	1 260 000
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	120	-	-	120
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	10 961 267	168 173	-	11 129 440
Eirosistēmas iekšējās prasības	4 910	-	5 669 064	5 673 974
Pārējie aktīvi	155 126	-	73 314	228 440
Kopā aktīvi	15 875 191	1 428 173	5 742 378	23 045 742
Saistības				
Banknotes apgrozībā	-	-	5 142 726	5 142 726
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	6 053 812	-	-	6 053 812
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	577 746	-	-	577 746
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	3 012 014	-	-	3 012 014
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	238 737	-	-	238 737
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	615 986	-	-	615 986
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	1 364 010	-	-	1 364 010
Eirosistēmas iekšējās saistības	4 837 613	-	-	4 837 613
Pārējās saistības	304 655	-	105 045	409 700
Kopā saistības	17 004 573	-	5 247 771	22 252 344
Tīrā pozīcija	-1 129 382	1 428 173	494 607	x

30. Aktīvi sektoru dalījumā

	Summa (tūkst. eiro)		Īpatsvars (%)	
	2021	2020	2021	2020
Ieguldījumu operācijas	6 717 638	5 927 237	26.8	25.7
Centrālās valdības un citas valsts institūcijas	2 533 137	2 726 649	10.2	11.7
Citas finanšu institūcijas	1 861 846	1 474 111	7.4	6.4
Centrālās bankas un kredītiestādes	680 415	710 982	2.7	3.1
Nefinanšu sabiedrības	695 528	519 143	2.8	2.3
Starptautiskās institūcijas	713 453	275 804	2.8	1.2
Vietējās valdības	233 067	219 950	0.9	1.0
Neklasificēti aktīvi	192	598	0	0
Monetrārās politikas operācijas	12 378 324	11 342 251	49.4	49.2
Starptautiskās institūcijas	8 191 153	7 461 626	32.7	32.4
Centrālās valdības un citas valsts institūcijas	3 570 571	2 620 625	14.2	11.3
Kredītiestādes	616 600	1 260 000	2.5	5.5
Pārējās operācijas	5 978 467	5 776 254	23.8	25.1
Eirosistēmas iekšējās prasības	5 868 008	5 673 974	23.4	24.6
Starptautiskās institūcijas	74 331	62 266	0.3	0.3
Neklasificēti aktīvi	36 128	40 014	0.1	0.2
Kopā	25 074 429	23 045 742	100.0	100.0

31. Aktīvu dalījums pēc to atrašanās vai darījuma partnera rezidences vietas

	Summa (tūkst. eiro)		Īpatsvars (%)	
	2021	2020	2021	2020
leguldījumu operācijas	6 717 638	5 927 237	26.8	25.7
ASV	2 381 318	2 293 603	9.5	9.9
Eiro zonas valstis	1 688 507	1 441 336	6.7	6.2
Apvienotā Karaliste	780 426	707 186	3.1	3.1
Kanāda	691 395	669 855	2.8	2.9
Starptautiskās institūcijas	713 453	275 804	2.8	1.2
Pārējās ES valstis	68 137	165 045	0.3	0.7
Japāna	141 048	152 276	0.6	0.7
Pārējās valstis	253 354	222 132	1.0	1.0
Monetārās politikas operācijas	12 378 324	11 342 251	49.4	49.2
Starptautiskās institūcijas	8 191 153	7 461 626	32.7	32.4
Eiro zonas valstis	4 187 171	3 880 625	16.7	16.8
Pārējās operācijas	5 978 467	5 776 254	23.8	25.1
Eirosistēmas iekšējās prasības	5 868 008	5 673 974	23.4	24.6
Starptautiskās institūcijas	74 331	62 266	0.3	0.3
Neklasificēti aktīvi	36 128	40 014	0.1	0.2
Kopā	25 074 429	23 045 742	100.0	100.0

32. Aktīvi kredītreitingu dalījumā

	Summa (tūkst. eiro)		Īpatsvars (%)	
	2021	2020	2021	2020
leguldījumu operācijas	6 717 638	5 927 237	26.8	25.7
AAA	3 592 177	3 203 434	14.4	13.8
AA	1 137 779	1 288 025	4.5	5.6
A	422 964	495 629	1.7	2.2
BBB	668 350	367 665	2.7	1.6
Aktīvi bez darījuma partnera kredītreitinga	10 587	1 944	0	0
Kredītriskam nepakļauti aktīvi	885 781	570 540	3.5	2.5
Monetārās politikas operācijas	12 378 324	11 342 251	49.4	49.2
AAA	6 024 560	5 983 541	24.1	25.9
AA	2 166 593	1 478 085	8.6	6.4
A	3 570 571	2 620 625	14.2	11.4
Aktīvi bez darījuma partnera kredītreitinga	616 600	1 260 000	2.5	5.5
Pārējās operācijas	5 978 467	5 776 254	23.8	25.1
Eirosistēmas iekšējās prasības	5 868 008	5 673 974	23.4	24.6
Neklasificēti aktīvi	77 595	66 530	0.3	0.3
Kredītriskam nepakļauti aktīvi	32 864	35 750	0.1	0.2
Kopā	25 074 429	23 045 742	100.0	100.0

Tabulā atspoguļots Latvijas Bankas aktīvu dalījums gada beigās pēc darījuma partneru un vērtspapīru emitentu kredītreitingiem, pamatojoties uz starptautisko kredītreitingu aģentūru *Fitch Ratings*, *Standard & Poor's* *Moody's Investors Service* un DBRS piešķirtajiem novērtējumiem. "AAA" ir visaugstākais iespējamais ilgtermiņa kredītspējas novērtējums, kas liecina, ka darījuma partnera finansiālais stāvoklis ir izcils un tas pārliecinoši spēj izpildīt savas finanšu saistības. Novērtējums "AA" raksturo darījuma partnera ilgtermiņa kredītspēju kā ļoti labu, "A" – kā labu, "BBB" – kā vidēju un tiek uzskatīts par zemāko investīciju līmeņa novērtējumu.

Aktīvus bez darījuma partnera kredītreitinga galvenokārt veido ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās ar Latvijas kredītiestādēm iegādātie vērtspapīri. Kredītriskam nepakļautos aktīvus galvenokārt veido attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfeļa vērtspapīri, līdzdalība SNB kapitālā, pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi.

Peļņas un zaudējumu aprēķina skaidrojumi

33. Tīrie procentu ienākumi

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Procentu ienākumi	165 248	190 313
Procenti par ieguldījumiem	78 780	105 848
Procenti par pieņemtajiem noguldījumiem	15 481	16 662
Procenti par monetārās politikas operācijām	70 987	67 803
Procentu izdevumi	-41 267	-50 776
Procenti par ieguldījumiem	-21 082	-40 021
Procenti par monetārās politikas operācijām	-20 185	-10 755
Tīrie procentu ienākumi	123 981	139 537

Tīros procentu ienākumus galvenokārt veidoja ienākumi no parāda vērtspapīriem ieguldījumu operāciju rezultātā, kā arī procenti par monetārās politikas operācijām. Tīrie procentu ienākumi 2021. gadā bija par 15 556 tūkst. eiro mazāki nekā 2020. gadā.

Procentu ienākumu par ieguldījumiem samazinājumu 2021. gadā noteica zemākas vidējās vērtspapīru ienesīguma likmes un 1–10 gadu fiksēta ienākumu vērtspapīru portfeļa samazināšana. Procentu izdevumu par ieguldījumiem samazinājumu noteica valūtas riska ierobežošanas izmaksu samazinājums, jo ASV dolāra, Kanādas dolāra un Lielbritānijas sterliņu mārciņas naudas tirgus vidējās procentu likmes 2021. gadā bija ievērojami augstākas nekā 2020. gadā, taču eiro naudas tirgus vidējā procentu likme 2021. gadā bija tikai mazliet augstāka nekā 2020. gadā.

Procentu ienākumus par pieņemtajiem noguldījumiem pamatā veidoja procenti par valdības un citu finanšu institūciju noguldījumiem. Procentu par noguldījumiem piemērošanu nosaka ECB 2019. gada 9. aprīļa Pamatnostādne (ES) 2019/671 par nacionālo centrālo banku iekšzemes aktīvu un pasīvu pārvaldības operācijām (pārstrādāta versija) (ECB/2019/7). Saskaņā ar šo pamatnostādni par Valsts kases noguldījumiem eiro līdz 200 milj. eiro apjomam Latvijas Banka piemēro eiro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indeksu EONIA (2021. gada un 2020. gada beigās tas bija negatīvs – attiecīgi -0.505% un -0.498%). Valsts kases norēķinu kontu eiro un ārvalstu valūtā atlikumu kopsummai, kas pārsniedz 200 milj. eiro, Latvijas Banka līdz 2019. gada 30. septembrim piemēroja ECB noguldījumu iespējas procentu likmi, bet no 2019. gada 1. oktobra – ECB noguldījumu iespējas procentu likmi vai eiro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indeksu EONIA atkarībā no tā, kurš bija zemāks (2021. gada un 2020. gada beigās ECB noguldījumu iespējas procentu likme bija negatīva -0.50%).

Procentu ienākumu par monetārās politikas operācijām pieaugumu 2021. gadā noteica VSAIP un PĀAIP apjoma palielināšana. Procentu izdevumu par monetārās politikas operācijām pieaugumu 2021. gadā galvenokārt noteica ITRMO III izsniegšana un lielāki VSAIP un PĀAIP negatīvie procenti. Procentu ienākumi un izdevumi par Eirosistēmas iekšējām prasībām un saistībām tiek atlīdzināti, piemērojot ECB galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, un ietver ienākumus par ECB nodotajām ārējām rezervēm un prasībām par banknošu pārdali Eirosistēmā un izdevumus par saistībām

par TARGET2 sistēmas norēķiniem. ECB galveno refinansēšanas operāciju procentu likme 2021. un 2020. gadā bija 0%, tāpēc Latvijas Bankai nebija šādu procentu ienākumu un procentu izdevumu.

34. Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Valūtas maiņas darījumi	10 063	827
Atvasinātie finanšu instrumenti	-7 503	11 392
Parāda vērtspapīri	-2 203	32 252
Kopā	357	44 471

Valūtas maiņas darījumu rezultāts bija par 9236 tūkst. eiro lielāks nekā 2020. gadā un to noteica ASV dolāra vērtības palielināšanās attiecībā pret eiro.

Atvasināto finanšu instrumentu rezultāts bija par 18 895 tūkst. eiro mazāks nekā 2020. gadā. Tas galvenokārt saistīts ar biržā tirgto procentu likmju nākotnes līgumu negatīvo rezultātu, ko ietekmēja procentu likmju kāpums 2021. gadā, kā arī ar valūtas riska ierobežošanas nolūkā slēgto biržā tirgto valūtas maiņas nākotnes līgumu negatīvo rezultātu, ko ietekmēja ASV dolāra vērtības palielināšanās attiecībā pret eiro. Valūtas riska ierobežošanas nolūkā slēgto biržā tirgto valūtas maiņas nākotnes līgumu negatīvo rezultātu līdzvērtīgā apjomā kompensē pret ārvalstu valūtas risku ierobežoto bilances posteņu pozitīvais pārvērtēšanas rezultāts.

Parāda vērtspapīru atsavināšanas rezultāts bija par 34 455 tūkst. eiro mazāks nekā 2020. gadā, un to galvenokārt noteica vērtspapīru tirgus vērtības samazināšanās ienesīguma likmju kāpuma dēļ.

35. Finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas rezultāta atzīšana peļņas un zaudējumu aprēķinā

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Vērtspapīri	-35 662	-6 299
Ārvalstu valūtas pozīcijas	-935	-28 642
Procentu likmju mijmaiņas līgumi	-21	-296
Kopā	-36 618	-35 237

Atsevišķu parāda vērtspapīru, ārvalstu valūtas pozīciju un procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts 2021. gada un 2020. gada beigās bija negatīvs, un tas atzīts peļņas un zaudējumu aprēķinā. Savukārt parāda vērtspapīru, kapitāla vērtspapīru, ārvalstu valūtas pozīciju un procentu likmju mijmaiņas līgumu pozitīvais pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā attiecīgi vērtspapīru un ārvalstu valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezerve (sk. arī 23. skaidrojumu).

Vērtspapīru negatīvā pārvērtēšanas rezultāta pieaugums saistīts ar tirgus ienesīguma likmju kāpumu.

Ārvalstu valūtas pozīciju negatīvā pārvērtēšanas rezultāta samazinājums saistīts ar ASV dolāra vērtības palielināšanos attiecībā pret eiro.

36. Uzkrājumi tirgus riskam un kredītriskam

Balstoties uz pamatotām risku aplēsēm, saskaņā ar grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu ECBS Latvijas Bankas padome lemj par uzkrājumu veidošanu tirgus riskam (cenas, procentu likmju un valūtas risks) un kredītriskam saistībā ar Latvijas Bankas ieguldījumu pārvaldīšanas un citiem finanšu darījumiem, kā arī šo uzkrājumu izmantošanu, īstenojoties minētajiem riskiem.

Latvijas Bankas finanšu riskus galvenokārt nosaka tās ieguldījumi finanšu instrumentos un ar Latvijas Bankas dalību Eirosistēmā saistītā vienotās monetārās politikas operāciju īstenošana un saistīto risku un finanšu rezultātu pārdale. Latvijas Bankas finanšu aktīvi galvenokārt pakļauti tirgus riskam un kredītriskam.

Latvijas Bankas finanšu risku apjomu monetārās politikas operācijām un ieguldījumu portfeļu kredītriskam nosaka saskaņā ar ECB pieņemto vienoto Eirosistēmas finanšu risku novērtēšanas metodiku, savukārt ieguldījumu portfeļu tirgus riskam – saskaņā ar Latvijas Bankas lietotajā finanšu risku pārvaldības sistēmā izmantoto risku novērtēšanas metodiku, abos gadījumos izmantojot paredzamā deficīta rādītāju (*Expected Shortfall*) ar 99% ticamības līmeni viena gada perspektīvā, kas raksturo zaudējumu apmēru, ko nosaka 1% nelabvēlīgāko simulēto ienesīguma scenāriju vidējā vērtība. Nosakot finanšu risku apjomu, tiek ņemti vērā dažādi tirgus riska un kredītriska faktori, Eirosistēmas/ECBS Riska vadības komitejas noteiktie un finanšu risku pārvaldības sistēmā izmantotie pieņēmumi, kā arī izmantoti vēsturiskie dati par nelabvēlīgu finanšu tirgus faktoru attīstību (piemēram, procentu likmju kāpums, procentu likmju starpības palielināšanās, eiro kursa kāpums un kredītreitingu samazināšanās).

Finanšu risku apjoms 2021. gadā noteikts 1048.4 milj. eiro (2020. gadā – 771.9 milj. eiro). Finanšu risku apjoma pieaugumu 2021. gadā galvenokārt noteica pārmaiņas ieguldījumu izvietojumā – attīstības tirgu fiksētā ienākuma vērtspapīru portfeļa un attīstības tirgu kapitāla vērtspapīru portfeļa izveide –, kā arī pieaugums attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfelī.

Uzkrājumus tirgus riskam un kredītriskam veido ilgākā laikposmā 25–75% apmērā no kopējā peļņas un zaudējumu aprēķinā ietvertā attiecīgā gada pozitīvā finanšu rezultāta pirms uzkrājumu finanšu riskiem veidošanas, nepārsniedzot finanšu risku apjomu. Uzkrājumus tirgus riskam un kredītriskam izmanto, ja īstenojas finanšu riski un to negatīvo ietekmi nesedz citi ienākumi vai arī šo uzkrājumu atlikums būtiski pārsniedz finanšu risku apjomu un šim pārsniegumam ir pastāvīgs raksturs.

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Finanšu risku apjoms	1 048 400	771 900
Uzkrājumi tirgus riskam un kredītriskam	295 697	281 723
Uzkrājumi tirgus riskam un kredītriskam pret finanšu risku apjomu (%)	28	36

Balstoties uz minēto risku novērtējumu, Latvijas Bankas padome nolēma 2021. gadā izveidot papildu uzkrājumus 13 974 tūkst. eiro apjomā atbilstoši iepriekš minētajā politikā noteiktajam procentam no kopējā peļņas un zaudējumu aprēķinā ietvertā pozitīvā finanšu rezultāta pirms uzkrājumu

finanšu riskiem veidošanas (2020. gadā uzkrājumi tika palielināti par 78 181 tūkst. eiro). 2021. gada un 2020. gada beigās Latvijas Bankai nebija uzkrājumu saistībā ar Eirosistēmas monetārās politikas operāciju kredītrisku.

37. Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā

Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem ietver attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfeļa dividendes 11 828 tūkst. eiro apjomā (2020. gadā – 8989 tūkst. eiro). Ienākumu pieaugumu nodrošināja lielākas dividendes sakarā ar attīstīto tirgu kapitāla vērtspapīru portfeļa pieaugumu.

Ienākumi no līdzdalības kapitālā ietver saņemtās dividendes no līdzdalības SNB kapitālā (2021. gadā – 670 tūkst. eiro; 2020. gadā dividendes no līdzdalības SNB kapitālā netika izmaksātas; sk. arī 14.2. skaidrojumu), kā arī ienākumus no ECB starpperioda peļņas sadales par pārskata gadu un atlikušās iepriekšējā gadā gūtās ECB peļņas sadales 2077 tūkst. eiro apjomā (2020. gadā 9616 tūkst. eiro).

Saskaņā ar ECB Padomes lēmumu ECB Padome veic ienākumu, kurus ECB gūst par prasībām par banknošu pārdali Eirosistēmā, kā arī vērtspapīru tirgu programmas, ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programmas, trešās nodrošināto obligāciju iegādes programmas, VSAIP un PĀAIP ietvaros gūto ienākumu starpperioda sadali par pārskata gadu, kurā šie ienākumi radušies. ECB starpperioda peļņas sadale notiek nākamā gada janvārī, tomēr ECB Padome var nolemt to neveikt, ja ECB pārskata gada peļņa ir mazāka par ECB ienākumiem, kas iekļauti ECB starpperioda peļņas sadalē, kā arī ja ECB Padome nolemj izveidot uzkrājumus finanšu riskiem.

Pēc ECB gada finanšu pārskatu apstiprināšanas ECB Padome sadala atlikušo pārskata gadā gūtās ECB peļņas daļu eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā (sk. 13.1. skaidrojumu).

38. Tīrais monetāro ienākumu pārdales rezultāts

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Iemaksātie monetārie ienākumi	-39 502	-44 679
Saņemtie monetārie ienākumi	5 160	16 978
Tīrais monetāro ienākumu pārdales rezultāts	-34 342	-27 701

Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem eiro zonas NCB gūst ienākumus, īstenojot Eirosistēmas vienoto monetāro politiku. Eirosistēmas kopējie monetārie ienākumi atbilst ienākumiem no aktīviem, kas rodas, emitējot eiro banknotes un piesaistot kredītiestāžu noguldījumus. Šie ienākumi tiek pārdaļīti eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā.

Latvijas Bankas iemaksātie monetārie ienākumi ietver ienākumus par Latvijas Bankas iezīmētajiem aktīviem, no kuriem atskaitīti izdevumi par Latvijas Bankas monetārajām saistībām. Monetāro ienākumu pārdaļei iezīmētie Latvijas Bankas aktīvi ietver zeltu, monetārās politikas operāciju rezultātā iegūtos aktīvus, Eirosistēmas iekšējās prasības, kā arī tādu pārējo aktīvu apjomu, kurš nepieciešams, lai pilnībā segtu monetārās saistības. Savukārt Latvijas Bankas monetārās saistības ietver banknotes apgrozībā, kredītiestāžu noguldījumus monetārās politikas operāciju rezultātā, kā arī Eirosistēmas iekšējās saistības.

Latvijas Bankas saņemtie monetārie ienākumi atbilst Latvijas Bankas Eirosistēmas kopējo monetāro ienākumu daļai, kas noteikta, pamatojoties uz Latvijas Bankas daļu ECB kapitālā.

Tirā monetāro ienākumu pārdales rezultāta samazinājumu noteica mazāki saņemtie monetārie ienākumi galvenokārt sakarā ar ECB Padomes lēmumiem par labvēlīgāku nosacījumu piemērošanu ITRMO III.

39. Citi bankas darbības ienākumi

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Saistību par emitētajām lata naudas zīmēm pārvērtēšana	2 380	-
Numismātikas produktu pārdošanas ienākumi	627	613
Pārējie bankas darbības ienākumi	584	655
Kopā	3 591	1 268

Saistību par emitētajām lata naudas zīmēm pārvērtēšanas rezultātā tika gūti ienākumi tāpēc, ka lata naudas zīmes ar zemu apmaiņas iespējamību netiek uzrādītas bilancē saskaņā ar "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" (sk. arī 2.2. skaidrojumu). 2021. gadā samazinoties lata naudas zīmju apmaiņas tempam, saistību par emitētajām lata naudas zīmēm novērtējums samazinājās (sk. arī 22.1. skaidrojumu).

40. Darba samaksa, sociālās apdrošināšanas izdevumi un solidaritātes nodoklis

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Darba samaksa		
Atlīdzība par padomes un valdes locekļu pienākumu pildīšanu	-728	-855
Pārējo darbinieku atlīdzība	-15 675	-16 012
Kopā darba samaksa	-16 403	-16 867
Sociālās apdrošināšanas izdevumi un solidaritātes nodoklis	-3 582	-3 764
Kopā darba samaksa, sociālās apdrošināšanas izdevumi un solidaritātes nodoklis	-19 985	-20 631

2021. gada beigās Latvijas Bankā bija 380 darbinieku (2020. gada beigās – 421 darbinieks). 2021. gadā tas atbilda 400 pilna laika ekvivalentiem (2020. gadā – 425 pilna laika ekvivalentiem). Darbinieku skaita samazinājums galvenokārt saistīts ar īstenotajiem darbības efektivitātes uzlabošanas pasākumiem.

Ar 2021. gada 1. jūniju Latvijas Banka ieviesa viena augstākā līmeņa pārvaldības modeli, un Latvijas Bankas valde izbeidza savu darbību.

41. Naudas zīmju iegādes izdevumi

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Banknošu iegāde	-1 363	-1 229
Kolekcijas monētu iegāde	-380	-188
Apgrozības monētu iegāde	-88	-129
Kopā	-1 831	-1 546

42. Pārējie bankas darbības izdevumi

(tūkst. eiro)

	2021	2020
Informācijas sistēmu uzturēšana un izmantošana	-4 116	-4 023
Komunālie pakalpojumi	-771	-547
Mazvērtīgā inventāra iegāde	-360	-94
Ēku, teritorijas un inventāra uzturēšana	-335	-436
Sabiedrības informēšana	-289	-231
Nekustamā īpašuma nodoklis	-217	-220
Telekomunikāciju pakalpojumi un sistēmu uzturēšana	-190	-168
Risku apdrošināšana	-134	-254
Personāla profesionālā pilnveide	-126	-85
Materiālo vērtību atsavināšana	-33	-30
Dienesta komandējumi	-26	-66
Transportlīdzekļu nodrošināšana	-12	-30
Pasākumu nodrošināšana	-10	-32
Citi pārējie bankas darbības izdevumi	-474	-478
Kopā	-7 093	-6 694

Citi pārējie bankas darbības izdevumi ietver arī atlīdzību SIA "ERNST & YOUNG BALTIC" par Latvijas Bankas 2021. gada finanšu pārskatu revīziju 33 tūkst. eiro apjomā (2020. gadā - 33 tūkst. eiro).

Pārējie finanšu pārskatu skaidrojumi**43. Apgrūtinātie aktīvi**

2021. gada beigās bija apgrūtināti Latvijas Bankas iegādātie parāda vērtspapīri, citi finanšu instrumenti un zelts, kuru kopējā tirgus vērtība bija 2 503 139 tūkst. eiro (2020. gada beigās - 2 667 712 tūkst. eiro), lai nodrošinātu vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu darījumu, zelta mijmaiņas darījumu, biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes darījumu, biržā tirgoto procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes darījumu veikšanu un maksājumu sistēmu darbību. 2021. gada beigās apgrūtinātos aktīvus galvenokārt veidoja vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu līgumos iesaistītie vērtspapīri 2 135 996 tūkst. eiro vērtībā (2020. gada beigās - 2 309 742 tūkst. eiro).

44. Vērtspapīru aizdošanas darījumi

Latvijas Bankas uzdevumā tās aģenti automatizētās vērtspapīru aizdevumu programmas līgumu ietvaros veic vērtspapīru aizdošanas darījumus, aizdodot Latvijas Bankas īpašumā esošos vērtspapīrus pret naudas līdzekļu vai vērtspapīru ķīlu. Vērtspapīru aizdošanas darījumi nodrošina papildu ienākumus, būtiski neietekmējot ieguldījumu likviditāti, jo aizdotie vērtspapīri Latvijas Bankai ir ātri pieejami. Minētie aģenti administrē vērtspapīru aizdošanas darījumus un kontrolē šo darījumu un to nodrošinājuma atbilstību. Vērtspapīru aizdošanas darījumu nodrošinājuma patiesā vērtība ir lielāka par aizdoto vērtspapīru patieso vērtību.

Lai veicinātu vērtspapīru tirgus likviditāti, Latvijas Banka vienlaikus ar citām eiro zonas NCB veic VSAIP un PĀAIP ietvaros iegādāto vērtspapīru aizdošanu, un Latvijas Banka to īsteno automatizētās vērtspapīru aizdevumu programmas ietvaros.

2021. gada beigās aizdoto vērtspapīru patiesā vērtība, kas noteikta saskaņā ar kotētām cenām aktīvā tirgū, bija 27 418 tūkst. eiro (2020. gada beigās – 439 tūkst. eiro), t.sk. VSAIP un PĀAIP ietvaros iegādāto un aizdoto vērtspapīru patiesā vērtība 2021. gada beigās bija 22 650 tūkst. eiro (2020. gada beigās – 285 tūkst. eiro).

Naudas līdzekļu vai vērtspapīru ķīlas, kas saņemtas Latvijas Bankas automatizētās vērtspapīru aizdevumu programmas aģentu kontos kā vērtspapīru aizdošanas darījumu nodrošinājums, nav uzrādītas Latvijas Bankas bilancē.

45. Iespējamās saistības un apņemšanās

ECBS un ECB Statūti nosaka, ka eiro zonas NCB pilnā apjomā apmaksā tās parakstīto daļu ECB kapitālā, kā arī iemaksā ECB rezerves kapitālā, uzkrājumos, kas pielīdzināmi rezervēm, un finanšu instrumentu pārvērtēšanas kontā, šos maksājumus veicot proporcionāli savai daļai ECB kapitālā. Pēc Anglijas Bankas izstāšanās no ECBS kopējais ECB apmaksājams kapitāla apjoms pieaug. ECB Padome nolēma, ka eiro zonas NCB pilnībā apmaksās savu parakstīto kapitālu, kas palielinājās, divos maksājumos – attiecīgi 2021. gada un 2022. gada beigās. 2022. gadā Latvijas Bankai jāvec maksājums 2377 tūkst. eiro apjomā (sk. arī 13.1. skaidrojumu).

Latvijas Bankai piederošo SNB akciju neapmaksātā daļa ir 75% no šo akciju nominālvērtības, un tā apmaksājama pēc attiecīga SNB Valdes lēmuma pieņemšanas. 2021. gada beigās šo akciju neapmaksātā daļa bija 4012 tūkst. SDR (4958 tūkst. eiro; 2020. gada beigās – 4012 tūkst. SDR (4729 tūkst. eiro); sk. arī 14.2. skaidrojumu).

2021. gada beigās Latvijas Banka bija emitējusi eiro kolekcijas monētas, lata jubilejas un piemiņas monētas un dārgmetāla apgrozības monētas ar 7096 tūkst. eiro nominālvērtību (2020. gada beigās – 7034 tūkst. eiro). Šīs monētas var apmainīt Latvijas Bankā atbilstoši nominālvērtībai. Saskaņā ar Latvijas Bankas vadības vērtējumu iespējamība, ka Latvijas Bankai nāktos šīs monētas atpirkt no monētu turētājiem, ir neliela.

2021. gada beigās Latvijas Banka bija emitējusi lata naudas zīmes ar 119 875 tūkst. eiro nominālvērtību (2020. gada beigās – 120 934 tūkst. eiro), kas bilancē uzrādītas 21 895 tūkst. eiro apjomā (2020. gada beigās – 25 334 tūkst. eiro). Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likumu lata skaidrās naudas nomaiņas pret eiro periods Latvijas Bankā ir bez termiņa ierobežojuma. Saskaņā ar Latvijas Bankas vadības vērtējumu iespējamība,

ka Latvijas Bankai nāktos apmainīt lata naudas zīmes 97 980 tūkst. eiro (2020. gada beigās – 95 600 tūkst. eiro) nominālvērtībā, ir neliela.

Jaunais Latvijas Bankas likums, kas pieņemts 2021. gada 23. septembrī un stāsies spēkā 2023. gada 1. janvārī, nosaka FKTK pievienošanu Latvijas Bankai, t.sk. FKTK tiesību un saistību pārņemšanu.

46. Notikumi pēc pārskata gada beigām

Ģeopolitiskā krīze, ko izraisīja 2022. gada februārī Krievijas uzsāktā karadarbība pret Ukrainu, paaugstināja nenoteiktību un radīja būtiskas svārstības pasaules finanšu tirgos, kas turpinās ietekmēt Latvijas Bankas darbības finanšu rezultātus, jo Latvijas Banka pakļauta procentu likmju un citiem finanšu riskiem. Tomēr tam nav nozīmīgas ietekmes uz Latvijas Bankas finansiālo stāvokli un darbības finanšu rezultātiem 2021. gadā.

Laika posmā no pārskata gada pēdējās dienas līdz šo finanšu pārskatu parakstīšanas datumam nav bijuši citi notikumi, kuru rezultātā šajos finanšu pārskatos būtu jāveic korekcijas vai kuri būtu jāpaskaidro šajos finanšu pārskatos.

Neatkarīgu revidentu ziņojums

2022. gada 10. martā

Latvijas Bankas padomei

Atzinums

Mēs esam veikuši pievienoto Latvijas Bankas („Banka”) finanšu pārskatu, kas atspoguļoti no 65. līdz 114. lappusei, revīziju. Pievienotie finanšu pārskati ietver 2021. gada 31. decembra bilanci un peļņas un zaudējumu aprēķinu un kopējās atzītās peļņas un zaudējumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2021. gada 31. decembrī, kā arī finanšu pārskatu skaidrojumus, kas ietver nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsavilkumu un citu paskaidrojošu informāciju.

Mūsaprāt, pievienotie finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Latvijas Bankas finanšu stāvokli 2021. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem gadā, kas noslēdzās 2021. gada 31. decembrī saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2016. gada 3. novembra Pamatnostādni (ES) 2016/2249 par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu Eiropas Centrālo banku sistēmā (ECB/2016/34) un tās grozījumiem, Latvijas Bankas padomes pieņemto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un Latvijas Republikas likuma "Par Latvijas Banku" prasībām, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanu.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, tālāk izklāstīti mūsu ziņojuma sadaļā „Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju”. Mēs esam neatkarīgi no Bankas saskaņā ar Starptautiskās grāmatvežu ētikas standartu padomes (SGĒSP) izdotā Starptautiskā profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (tajā skaitā Starptautisko neatkarības standartu) (SGĒSP kodekss) prasībām un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai finanšu pārskatu revīzijai Latvijas Republikā. Mēs esam ievērojuši pārējos Revīzijas pakalpojumu likumā un SGĒSP kodeksā noteiktos ētikas principus. Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Padomes un personu, kurām uzticēta Bankas pārvalde, atbildība par finanšu pārskatiem

Bankas padome ir atbildīga par finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2016. gada 3. novembra Pamatnostādni (ES) 2016/2249 par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu Eiropas Centrālo banku sistēmā (ECB/2016/34) un tās grozījumiem, Latvijas Bankas padomes pieņemto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un Latvijas Republikas likuma "Par Latvijas Banku" prasībām, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanu. Bankas padome ir atbildīga par tādu iekšējo kontroli, kādu Bankas padome uzskata par nepieciešamu, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatus, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot finanšu pārskatus, Bankas padome pienākums ir izvērtēt Bankas spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniedzot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar Bankas spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu.

Personas, kurām uzticēta Bankas pārvalde, ir atbildīgas par Bankas finanšu pārskatu sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārlicību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārlicība ir augsta līmeņa pārlicība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, pamatojoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, mēs visā revīzijas gaitā izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas krāpšanas radītas neatbilstības, ir augstāks nekā kļūdu izraisītu neatbilstību risks, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, maldinošas informācijas sniegšanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par Bankas iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku piemērotību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās Bankas padomes uzrādītās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par padomes piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Bankas spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem. Ja šāda informācija finanšu pārskatos nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Banka savu darbību var pārtraukt;
- izvērtējam vispārējo finanšu pārskatu izklāstu, struktūru un saturu, tajā skaitā pielikumā atklāto informāciju un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo tā pamatā esošos darījumus un notikumus.

Personām, kurām uzticēta Bankas pārvalde, mēs cita starpā sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

SIA „ERNST & YOUNG BALTIC”

Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne

Valdes priekšsēdētāja

LR zvērināta revidente

Sertifikāts Nr. 124

Rīgā 2022. gada 10. martā

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

7. pielikums

Saīsinājumi un skaidrojumi

ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
AIP	aktīvu iegādes programma (<i>asset purchase programme</i> ; APP)
AS	akciju sabiedrība
ASV	Amerikas Savienotās Valstis
AUKUS	trīspusēja savienība (pakts) starp Austrāliju, Apvienoto Karalisti un Amerikas Savienotajām Valstīm
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DSGE modelis	dinamiskais stohastiskais vispārējā līdzsvara modelis (<i>dynamic stochastic general equilibrium</i>)
EBI	Eiropas Banku iestāde
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EFK	Ekonomikas un finanšu komiteja
EK	Eiropas Komisija
EKS sistēma	Latvijas Bankas elektroniskā klīringa sistēma (EKS sistēma)
ES	Eiropas Savienība
ESRK	Eiropas Sistēmisko risku kolēģija
FKTK	Finanšu un kapitāla tirgus komisija
FRS	ASV Federālo rezervju sistēma
IIN	iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	iekšzemes kopprodukts
ITRMO	ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācija (<i>targeted longer-term refinancing operation</i> ; TLTRO)
ITRO	ilgāka termiņa refinansēšanas operācija (<i>longer-term refinancing operation</i> ; LTRO)
MFI	monetārā finanšu iestāde
NCB	nacionālā centrālā banka
NILLTPF	noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un terorisma un proliferācijas finansēšana
NĪN	nekustamā īpašuma nodoklis
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
PĀAIP	pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes programma (<i>pandemic emergency purchase programme</i> ; PEPP)
PVN	pievienotās vērtības nodoklis
SDIS Plus	Speciālais datu izplatīšanas standarts Plus
SDR	Speciālās aizņēmuma tiesības (<i>Special Drawing Rights</i>)
SEPA	Vienotā eiro maksājumu telpa (<i>Single Euro Payments Area</i>)
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SNB	Starptautisko norēķinu banka (<i>Bank for International Settlements</i>)
SPCI	saskaņotais patēriņa cenu indekss
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
VSAIP	valsts sektora aktīvu iegādes programma (<i>public sector purchase programme</i> ; PSPP)
VSAOI	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
VUM	Vienotais uzraudzības mehānisms

Skaitļu noapaļošanas rezultātā komponentu summa var atšķirties no kopsummas.

–	attiecīgajā periodā nav darījumu vai nav atlikumu
x	dati nav pieejami vai rādītājus nav iespējams aprēķināt
0; 0.0	rādītāja lielums ir mazāks par pusi no lietotās mērvienības